

naš tednik

LETO XXX — Številka 22

1. junija 1978

Cena 4.— šil. (4 din)

Poština plačana v gotovini
Erscheinungsort Klagenfurt

Celovec

P. b. b.

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Čudne motnje

Jugoslovanski TV-oddajnik na Peči deluje sedaj že dobrih pet mesecev. Naenkrat pa je imel deželni svetnik dr. Ferrari (FPÖ) idejo, da bi ta oddajnik morda motil sprejem drugih programov. Motnje je treba javiti njemu, je zapisal v strankinem lističu. Dobro jutro vsekakor, gospod deželni svetnik! (Pra-) strah pred oddajnikom na Peči so pred njegovo vključitvijo imeli že mnogi, predvsem koroški časopisi. A čudno, doslej še ni bilo zaslediti nobenega pisma bralca, v katerem bi se kdo pritožil glede morebitnih motenj. Strah se je razblinil v nič, pa ne le to: izkazal se je kot sredstvo manipulacije.

Politični procesi, procesi . . .

Zopet političen proces: v Celovcu bi se morala v sredo zagovarjati pred deželnim sodiščem Marija Traun zaradi odpora proti državni oblasti. Marija Traun, gospodinja srednjih let, naj bi se po obtožnici upirala državni oblasti — žandarjem, ki so ravno s silo iztrgali dvojezičen napis lani v Pliberku.

Pred sodno dvorano je sedelo pol ducata žandarjev, ki so bili vabljeni kot priče. V sodni dvorani sodnik dr. Felix Wehratschnig, državni tožilec dr. Bacher, branilec dr. Matevž Grilc ter tolmač dr. Pavel Apovnik. Obtoženke ni bilo. Kot je njen odvetnik dr. Grilc dejal,

ni prišla zaradi tega, ker niso bili ustvarjeni zakoniti pogoji, da bi mogla slediti pozivu. Dobil je sicer poziv in kazenski predlog v slovenščini, toda sodišče ni prevedlo vsega kazenskega akta v slovenščino, tako da obdolženka do danes ni v stanju, da ima pravico vpogled v akt. Paragraf 245 zakona o kazenskem postopku predvideva, da obdolženec poda sodišču sprva nepretrgano izjavo („zusammenhängende Erklärung“). Te možnosti obdolženka v tem primeru ni imela. Razen tega bi tudi k posameznim točkam šele po vpogledu v akt mogla podati pripombe. Pred- (Dalje na 5. strani)

Akademija: dijaki so pokazali, kaj znaajo

● Dostojno so se poklonili dijaki Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu v nedeljo na tradicionalni akademiji spominu na slovenskega pesnika Otona Župančiča: Skoraj ves prvi del je bil posvečen njemu, prav tako geslo: „Živeti — umreti je usoda naša, a cilj nam je visoko posajen“. — Novost na letošnji akademiji je bil tudi nastop dekliškega zbora gospodinske šole iz Šentpetra pri Šentjakobu v Rožu. Tradicionalen je bil tudi zelo dober obisk — največja celovška dvorana je bila zopet docela napolnjena.

Župančičeva stoletnica je bil edini jubilej, ki so ga tokrat praznovali. Okroglih števil bi bilo še več: akademijo so priredili letos dvajsetkrat, letos bo tudi petnajsta matura. Ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik

sveta s predsednikom Kircherjem na čelu.

Kot že uvodoma zapisano, je bil prvi del akademije posvečen Otonu Župančiču. Dijaki 7. razreda so recitali geslo ter podali v obliki recitala izbor Župančičevih pesni-

setletju —, da bi kakšen gimnazijski zbor to pesem tudi zapel. Pri slednji je publika zadržano sapo poslušala, če in kako bosta solistki dosegli glasovne višine: v trenutku največje napetosti pa se je nekje zadaj zadržal otročiček, napetost se je umaknila sproščenosti, pa tudi solistki sta zadovoljivo podali svoj part.

Drugi del — povezoval ga je dr. Janko Zerzer — je pričel novoustanovljeni ansambel Combo Cess (menda Celovski Super Sound) z dvema skladbama Beatlesov. Zelo posrečeni so bili plesi prvošolcev po narodnih motivih, ki jih je pripravila prof. Maja Kupper. Publika ni varčevala z aplavzom. Zelo je publika odobrila korak

Slovenske gimnazije, da je na akademijo povabila k sodelovanju dekleta enoletne in triletno gospodinske šole iz Šentpetra pri Šentjakobu. Njihov dekliški zbor je pod vodstvom prof. Jožeta Ropitza zapel štiri pesmi — med njimi eno nemško — ter publiki pokazal, kaj zna. Vsekakor naj to povabilo na (Dalje na 8. strani)

Zvezni kancler Kreisky obiskal Slovensko gimnazijo: potreba po trgovski izobrazbi

Kljub prisrčnemu vzdušju, v katerem so ga pozdravili dijaki in profesorji Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu na njihovi šoli, je dejal zadnjo soboto zvezni kancler dr. Bruno Kreisky, da ne more dati nobenih konkretnih obljub na prošnje, ki so mu jih stavili. Pred nadaljnimi „darili“ koroškim Slovincem in Slovenski gimnaziji je tudi v noči poprej „svaril“ Kärntner Heimatdienst v množični akciji letakov, ki so onesnažili ves Celovec — v vsakem pomenu besede.

Precej policije — kot vedno — se je zbralo pred Slovensko gimnazijo, ko so profesorji in dijaki čakali na zveznega kanclerja. S ploskanjem ter s pesmijo (pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča ter dr. Antona Feiniga) so ga pozdravili v avli gimnazije. V kanclerjevem spremstvu so bili še namestnik deželnega glavarja Frühbauer, poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta Karl Kircher ter poslanec ddr. Maderner.

Ravnatelj dr. Reginald Vospernik je v svojem pozdravnem nagovoru predstavil šolo, predvsem omenil daljnosežno enakost socialne strukture staršev dijakov s strukturo vsega slovenskega prebivalstva na Koroškem. Predočil je kanclerju več problemov in prošenj, med drugim znižanje števila udeležencev, ki je potrebno kot limit za uvedbo prostih predmetov in subvencioniranje, izdajo lastnih šolskih knjig, kar je povezano z ogromnimi stroški. Ob koncu je prosil kanclerja, naj s svojo avtoriteto nastopi proti trditvam, da je Slovenska gimnazija komunistično in navionalistično leglo ter naj tako pomaga gimnaziji iz deloma občutene izolacije.

Kanclerju je nato podarila šopek rož prvošolka Andreja Močilnik, hčerka prof. Močilnika.

Kancler dr. Bruno Kreisky je uvodoma dejal, da je z idejo te šole bil od vsega začetka osebno povezan — pa tudi po starših, ki so bili ohranjevalci nemščine na Češkem. Kljub vzdušju sprejema ne more dati nobenih obljub, am-

pak se bo o vsem pogovoril s pristojnimi koroškimi strokovnjaki. Mnogo navzočih gospodov pozna že desetletja, je dejal kancler in dodal, da je za demokracijo važno, da se govori in se pogaja; predvsem je važno, da se ureditve za to tudi koristijo.

Sledil je kratek ogled šole ter pouka. V 4. razredu je bil ravno pouk angleščine (prof. Česnovar). Kanclerju so zapeli dijaki „Ma Bonnie is over the ocean“. V sedmem razredu pa je kancler prisostvoval pouku fizike (prof. Štefan Močilnik). Kancler, ki je med poukom sedel v klopi, se je vpisal celo v razredniško knjigo.

deželna zadeva, a bi morala država ustvariti primerne podlage v zakonih. Potrebna je predvsem tudi gospodarska veja v višjih razredih: ko zapustijo dijaki Slovensko gimnazijo, znajo sicer angleško in rusko, a strojepisa in stenografije ter knjigovodstva pa ne. Predsednik deželnega šolskega sveta Kircher je dejal, da bodo tozadevno skušali nekatere ponudbe vplesti v sedaj obstoječi šolski sistem.

K tem prošnjam je dejal kancler, da so zelo stvarne in da si ne more predstavljati, da se ne bi dale uresničiti. Zopet je kancler namigoval, naj Slovenci gredo v sosvete. Kajti v neko pogodbo se ne

Sledil je posvet v konferenčni sobi, kateremu so prisostvovali odbor šolske skupnosti — zastopniki dijakov, staršev in profesorjev ter kanclerjevi spremljevalci. Predsednik združenja staršev Ignac Domej je seznanil kanclerja s problemi, s katerimi se sooča gimnazija: boljše možnosti za zaposlitev absolventov v javnih službah, potreba po možnosti pouka slovenščine na kaki celovski ljudski šoli, saj se vedno več pripadnikov slovenske narodne skupnosti vsled socialnega razvoja preseli v Celovec, vprašanje otroških vrtcev, ki so sicer

da plesti vsem kar bi hotel imeti. On, Kreisky, se bori za uresničitev te ideje (sosvetov). Treba je razumeti tudi njega. „Sam sem vezan — ne, vezan nisem, saj sem prostovoljno privolil na sklep treh strank,“ je dejal Kreisky dobesedno. Taktično upanje, da bodo morda Slovenci zapletli kanclerja v toliko različnih gremijev, da bodo sosveti postavili ad absurdum, ne, to upanje se ne bo uresničilo, je dociral Kreisky. „Take doživljam, kot sem jih imel v Celovcu, drugje nikoli nisem doživel (misli je na (Nadaljevanje na 5. strani)

je v svojem pozdravnem govoru omenil dve zanimivi številki: na šoli je trenutno 508 učenk in učencev, letos bo zapustil gimnazijo 516. maturant — če bo šlo vse dobro seveda.

Med častnimi gosti, ki jih je pozdravil ravnatelj dr. Vospernik, so bili 3. predsednik koroškega deželnega zbora Josef Guttenbrunner, celovski župan Leopold Guggenberger, poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta ravnatelj Karl Kircher, podpredsednik prof. Lindner, jugoslovanski veleposlanik v Avstriji Novak Pribičević, generalni konzul Milan Šamec in avstrijski generalni konzul v Ljubljani dr. Walter Lichem, konzul Peter Župančič, intendant koroškega studia ORF-a Ernst Willner, šef deželnega mladinskega sekretariata Helmuth Adlaßnig, šolska nadzornika Rudi Vouk in dr. Valentin Inzko, prejšnji ravnatelj dr. Pavel Zabltnik in skladatelj Matija Tomc.

Na račun koroških dnevnikov je dal dr. Vospernik pobudo, naj pišejo o Slovenski gimnaziji tudi tedaj, če je zabeležiti tudi pozitivne korake za sporazumevanje med obema narodoma v deželi. O zadnjem koncertu Slovenske ter vetrinjske gimnazije nobeden od koroških dnevnikov ni zapisal besede. Vzgojno delo na gimnaziji ne najde le odobravanja in podpore staršev, temveč tudi deželnega šolskega

tev. Koreografija je bila dokaj posrečena, podložena glasba prav tako primerna. Recital je naštudiral prof. Jožko Kovačič.

Na dostojnem nivoju je bilo izvajanje sonate na flavto in kitaro. Irena ter Roman Verdel sta s svojim nastopom neizgovorjeno izpovedala, da je na Slovenski gimnaziji kljub močno poudarjeni pevski izobrazbi šolanje na instrumentih bolj malo razvito.

Vse premalo aplavza je dobila Maja Haderlap, ki je igrala odlomek iz Župančičeve drame „Veronika Deseniška“. Besedne umetnosti na tako visokem nivoju na akademijah zlepa in že dolgo ni bilo slišati. Brez najmanjšega pretiravanja, z malo gestami, a tem bolj izrazito govorjeno, skrbno izpiljeno je igrala sceno. Kljub temu, da je igrala odlomek, izoliranega iz celotne drame, se je skrbno izognila vsaki teatraličnosti, čeprav bi oder in publika morda mikala. Mnenja morejo biti subjektivna, za avtorja je bil nastop Maje Haderlap umetnostni višek letošnje akademije.

Prvi del sporeda je zaključil mešani mladinski zbor pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča z dvema skladbama na Župančičevo besedilo (Belokranjska balada, Kresovale tri devojke). Sicer je močno socialno-kritična „Želbljarska“ bila zajeta v recitalu, a avtor si je na skrivnem le želel — po skoraj de-

„Mednarodnost“ terorizma

V Jugoslaviji so zaprli štiri zahodnonemške teroriste. Brigitte Mohnhaupt, Rolf Wagner, Peter Book in Sieglinde Hoffmann so že dober teden poprej bili v varnem jugoslovanskem zaporu, preden je Zvezna republika Nemčija zaprosila za izročitev teroristov, ki so jih že mesece in leta iskali po celem svetu. Še dober teden poprej je policija v Parizu prijela terorista Wisniewskega, ki je hotel z letalom v Zagreb. Medtem, ko je jugoslovanska policija imela nemške teroriste že v varnih zaporih, je uspel nasilen pobeg nemškega terorista Till Meyerja. Dve v odvetnici preoblečeni ženski sta s silo in zvijačo spravili svojega somišljenika iz berlinskega zapora.

Pravzaprav bi pričakovali, da bi komentarji nadalje ožigosali nezadostne varnostne ukrepe v nemških zaporih in se poveselili nad dobrim jugoslovanskim plenom.

Toda sedaj imajo Jugoslovani črnega Petra nekaterih komentatorjev. Kajti bili so tako predrzni in zahtevali izročitev ustaških teroristov, ki so na ozemlju Zvezne republike Nemčije izvedli več atentatov proti jugoslovanskim predstavnikom oz. predstavništvom. Kot je bilo čuti, je romalo več zahodnonemških delegacij v Beograd, da bi dosegli le „enostransko“ izmenjavo. Toda v ZR Nemčiji so le pripravili nekaj oseb, ki so se doselej smele neovirano gibati, da bi jih izročili Jugoslaviji. S časom le pride do veljave terminologija in spoznanje, da teroristi niso le osebe, ki se z dinamitom in dejanji zoper življenje bori proti državnemu ustroju ZR Nemčije, ampak da je terorizem nedeljiv.

Kljub temu je nekaterim pis-

cem pimerjava dokaj mučna. Ista podla dejanja, ki jih obsojajo proti ZR Nemčiji, so jim očitno dobrodošla, kadar so usmerjena proti Jugoslaviji. Tako pač pišejo, da hoče Jugoslavija izsiliti izročitev ustašev. Koroška Volkszeitung npr. poroča pod naslovom „Skandal um die Terroristen — Belgrad erpreßt Bonn“. No, morda je bilo napačno, da so jih v Jugoslaviji sploh prijeli? — In pozneje stoji: „Die Jugoslawen halten vier deutsche Terroristen fest“. Nič besede „verhaftet“. Jugoslovani jih torej „zadržujejo“ (torej jih ne puste dalje — ubožce). Pozneje pa list sprašuje, kaj da se dogaja v Jugoslaviji in domneva, da je tam novo leglo terorizma.

Kot rečeno: terorizem je nedeljiv. Vseeno, ali prihaja „od desne“ ali „od leve“. Vseeno, katere narodnosti. Pred dvema letoma, ko je bil ustreljen v Celovcu trgovec Martinović, organizator vsakoletnega ustaškega srečanja v Libuĉah — umor je ostal nepojasnen — so se na njegovem pogrebu srečali ustaši z zastopniki Abwehrkämpferbunda ter se takoj dobro razumeli.

Piscem okoli gospoda Pusta — pa tudi marsikaterim drugim — priporočamo branje knjige „Die Terrormultis“. Avtor je Harald Irnberger, nekaj celo Pustov kolega v isti redakciji. Irnberger opisuje, kakšne medsebojne mednarodne povezave imajo na videz tako različne in le enonacionalno usmerjene in ustrojene teroristične organizacije. Skrajno desničarske organizacije se šolajo za terorizem pri skrajno levih „kolegih“ in narobe. Orožja pridejo iz istih kanalov. Druži jih tudi usoda, da so le lutke na vrvcih — včasih celo istih — ljudi in sil v ozadju.

Klub slovenskih občinskih odbornikov pisal Kirchschrägerju: ukinitvev procesov!

● Na svoji seji v ponedeljek, 29. maja 1978, v Celovcu se je predstojništvo Kluba slovenskih občinskih odbornikov izčrpno bavilo s pripravami na občinske volitve prihodnjega leta. Soglasno je bilo sklenjeno, da bo Klub podprl postavitvev oz. ponovno kandidature samostojnih volilnih skupnosti koroških Slovencev povsod tam, kjer to želijo in zahtevajo krajevni faktorji. Klub se bo tudi prizadeval, da bodo programi posameznih list temeljili na določenih skupnih vsebini; od obeh slovenskih osrednjih organizacij pa se pričakuje, da bosta glede vprašanja, kakšno priporočilo naj dasta za občinske volitve, zastopala enotno stališče. Hkrati sta osrednji organizaciji tudi naprošeni, da prispevata za volilni boj posameznih list in Kluba slovenskih občinskih odbornikov finančna sredstva. Končno so se v predstojništvu dogovorili še za poseben organizacijski koledar priprav na volitve.

Predstojništvo Kluba je na tej seji izrazilo tudi svoje razočaranje, da zvezni kancler dr. Bruno Kreisky slej ko prej ni pripravljen odstraniti vse to, kar ovira ploden dialog in ustvariti okoliščine, ki bi omogočale enakopravne razgovore med manjšino in zvezno vlado Avstrije v atmosferi medsebojnega zaupanja.

Kot znano je zvezni kancler dr. Kreisky, ko je bil na obisku na Zvezni gimnaziji za Slovence, pozival koroške Slovence, „naj se poslužujejo, ko zastopajo svoje interese, obstoječih demokratičnih ureditev.“

Klubska predstojništvo popolnoma odobrava zadržanje slovenskih osrednjih organizacij in je prepričanja, da hoče vlada s sosvetom dobiti tako zastopstvo manjšine, ki

je le vladi poslušno. Vrh tega nasprotuje sedaj predvidena sestava sosveta vsaki dobronamerni politiki pospeševanja manjšin. Saj bi mo-

rale stranke poslati v sosvet zastopnike, od katerih bi se zahtevalo, da se na eni strani deklarirajo za (Dalje na 3. strani)

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA
INTERESNA SKUPNOST SREDNJEŠOLCI
VIKTRINGER RING 26
9020 CELOVEC

CELOVEC, 1978 05 27

SPOŠTOVANEMU GOSPODU
ZVEZNEMU KANCLERJU
DR. BRUNU KREISKIJU

PETICIJA

KOROŠKA DIJAŠKA ZVEZA se obvezuje po svojem § 2 (namen zveze), da „vzgaja k narodni strpnosti in organiziranemu delovanju za dobro sožitje med obema narodoma na podlagi mednarodnih določil o človeških pravicah ter da pogloblja v članih slovensko narodno in avstrijsko državljansko zavest.“ Na tej podlagi se trudimo po načinu nenasilne socialne obrambe doseči popolno izpolnitev člena 7 avstrijske državne pogodbe in prispevamo svoje, da se na Koroškem ustvari atmosfera, ki ne bo več dovoljevala diskriminacije koroških Slovencev.

Zakon o narodnostnih skupnostih v Avstriji nam Slovincem ne zagotavlja v členu 7 zajamčene pravice. Da bi nam zagotovila pospeševanje, pa sploh ne moremo govoriti, ker je ta zakon po vsebini in genezi popolnoma usmerjen proti enakopravnosti, ohranitvi in interesom koroških Slovencev. Pa tudi Vi sami ste že izrazili, da zakon o narodnostnih skupinah ni zadovoljliva dokončna rešitev. Strnjeno stojimo za obema osrednjima organizacijama, ki odklanjata zakon o narodnostnih skupinah in zavračata sosvet. Zaradi Slovincem nenaklonjenega vzdušja z vso močjo podpiramo samostojno politično nastopanje na občinski in deželni ravni. Pozivamo Vas, da nadaljujete na zvezni ravni razgovore z našimi političnimi zastopniki v obliki, ki upošteva Slovence, ki so prizadeta stran, kot enakovrednega partnerja, za dosego izpolnitve člena 7 avstrijske državne pogodbe iz leta 1955.

Prosimo Vas tudi, da se zavzamete za zaposlitev absolventov Slovenske gimnazije v občinskih in deželnih mestih. Kajti predpogoj za dobro sožitje med narodoma na Koroškem je tudi, da obvladajo uradniki oba deželna jezika. Predpogoje pa optimalno izpolnjujejo absolventi Slovenske gimnazije.

Z odličnimi pozdravi

Za KOROŠKO DIJAŠKO ZVEZO, interesna skupnost srednješolci
Jurij PERČ, 1. predsednik Marica WERNIG, tajnica
Maks DOMEJ, 2. predsednik Janko FERK, časnik. ref.

22

Aus dem Wilajet Kärnten

Umso schreiender tritt aber dieses den Slowenen zugefügte Unrecht zu Tage, wenn man erwägt, daß auf das entschiedene Verlangen derselben das k. k. Ackerbauministerium mit Erlaß vom 9. August 1892 Z. 10.950 einen Jahresbeitrag von 1400 Kronen zu Händen der Landwirtschaftsgesellschaft auswarf, damit eben ein slowenischer Wanderunterricht ermöglicht werde. Es ist nun bezeichnend, wie diese ohnedies so geringe Gnadengabe allmählich von der deutschnationalen Partei zu einer wahren Geißel der Slowenen umgewandelt wurde. Diese 1400 Kronen bezog nämlich durch lange Jahre der Wanderlehrer Vinzenz Schumy. Dieser nahm seinen Sitz in Völkermarkt. Seine einzige Aufgabe wäre es nun gewesen, eine rein wirtschaftliche Tätigkeit unter den Slowenen zu entfalten. Denn für die Slowenen war er ja in erster Linie da. Aber bald benützte er seine Stellung, um deutschnationale Politik zu treiben. Mit großen Opfern hatten sich die Slowenen unter der Leitung des Monsignore Valentin Podgorc eine Lagerhausgenossenschaft in Kühnsdorf mit einem Lagerhaus errichtet. Statt nun einem so uneigennützigem Unternehmen zu helfen, hat es die deutschnationale Partei für gut befunden, eine Konkurrenzgenossenschaft in Völkermarkt zu errichten und der slowenische Wanderlehrer Vinzenz Schumy war der geistige Leiter derselben. Sein Bestreben richtete sich darauf, die slowenische Genossenschaft niederzukonkurrieren. Auf zahlreichen Gauversammlungen hat ferner Vinzenz Schumy den wirtschaftlichen Boden verlassen und deutschnationale Politik getrieben, so in Haimburg, Diex, Oberbrixen etc.

Die Bauernvereine, die ja im Völkermarkter Bezirk der Rückgrat der deutschnationalen Partei sind, fanden in Vinzenz Schumy stets einen eifrigen Förderer.

Den Höhepunkt aber erreichte die politische Tätigkeit dieses slowenischen, in Solde der herrschenden Partei stehenden Wanderlehrers Vinzenz Schumy, als er im Jahre 1911 die Maske vollends abwarf und als Kandidat der deutschnationalen Partei gelegentlich der Reichsratswahlen im einzigen slowenischen Wahlbezirk Kärntens auftrat. Einen ärgeren Verstoß gegen jede politische Moral hat sich wohl kaum eine Partei jemals geleistet. Eine wahrhaft diabolische Politik! Man denke sich: Die Slowenen erringen nach vielem Drängen vom k. k. Ackerbauministerium einen minimalen Beitrag für die Anstellung eines slowenischen Wanderlehrers. Dieser tritt mit slowenischen Landwirten in

innigen Kontakt; ist es doch seine Aufgabe, deren wichtigste Interessen zu fördern. Er gewinnt allmählich Ansehen, Einfluß, Vertrauen. Die deutschnationale Partei nun, die den einzigen slowenischen Wahlbezirk den Slowenen mit allen nur erdenklichen Mitteln zu entreißen trachtet, sucht sich den slowenischen Wanderlehrer als Kandidaten aus, damit dieser seinen durch lange Jahre gewonnenen wirtschaftlichen Einfluß für politische Parteizwecke der Deutschnationalen mißbraucht. Es war wahrlich nur der eisernen Parteidisziplin im slowenischen Lager zu verdanken, daß nicht dieser unqualifizierbare Coup gelang. Zum Danke für seine Judastätigkeit aber wurde dieser Vinzenz Schumy zum Tierzuchtinspektor für Kärnten bestellt und bezieht als solcher nicht bloß einen anständigen Gehalt von mehreren Tausend Kronen, sondern genießt auch noch weiter jene 1400 K., welche die Slowenen vom k. k. Ackerbauministerium für den slowenischen Wanderlehrer im Jahre 1892 ausbezogen hatten. Aber es schämt sich dessen niemand, weder dieser famose Schumy noch der Landeskulturrat. In Kärnten ist eben in nationalen u. politischen Dingen das Gefühl für Anstand vielfach in Verstoß geraten.

Was die Subventionierung anlangt, die der Landeskulturrat gibt, so muß bemerkt werden, daß sich dieselben deshalb vielfach der Kritik entziehen, weil in den Generalversammlungsberichten die Namen der subventionierten Landwirte nicht aufscheinen. Es handelt sich aber um ganz bedeutende Machtmittel, die dem k. k. Landeskulturrat zur Verfügung stehen. Im Voranschlag für das Jahr 1912 stand einem Gesamterfordernis von 363.786 K. eine Gesamtbedeckung von 354.841 K. gegenüber. Außerdem macht der ständige Ausschuß des Landeskulturrates auch die Vorschläge über Verwendung des Fondes zu Förderung der Viehzucht und Viehverwertung im Betrage von 134.694 K. 26 h, der auf Grund des Gesetzes vom 30. Dezember 1909 als entsprechende Teilquote von den als Ersatz für die Öffnung der serbischen Grenze der österreichischen Viehzucht gewidmeten 6 Millionen auf Kärnten entfiel.

Gerade betreffs dieser Regierungssubvention wurde im Parlament ausdrücklich betont, daß diese Unterstützung den kleinen Bauern zukommen sollte. Es wurden nun in den

Jahren 1910 und 1911 aus diesem Fond 68.328 K. für Talweiden um 20.000 K. für Alpenweiden verausgabt. Von 28 Unterstützungen erhielten die Slowenen 9! Aber wer waren diese Slowenen? Martin Fischer, ehemaliger deutschnationaler Landtagsabgeordneter u. Bürgermeister in Labient-schach bei Nötsch bekam 5040 K., Ferdinand Kachar, Bürgermeister von Tainach 200 K., Feinig Michael, gewesener Baron Helldorfscher Förster 3200 K., Glaučnik aus St. Stefan bei Völkermarkt 4280 K., der sich mit dieser Unterstützung eine Kunstmühle erbaute, die Landwirtschaft aufgab und den Bäckern von Völkermarkt eine Konkurrenz macht! Ferners deutschnationaler Reichsratsabgeordneter und Bürgermeister von Maria Rain, Jakob Lučovnik 880 K., die unter der Patronanz des bekannten Slowenenhassers Josef Krasnik in Weizelsdorf stehende Gemeinschaft 1600 K., die Jauntaler Alpen- und Viehzuchtgenossenschaft, geleitet vom Oberlehrer Koberer in Eberndorf, 2000 K.

Alle diese sind nun verbissene politische Gegner der Slowenen, aber sie waren jene, welche in diesem Falle die Subventionen erhielten und die nun von den Deutschnationalen als subventionierte Slowenen hingestellt werden.

Der Landestierzuchtinspektor hat ferner 1910 zwei Stieraufzuchtthöfe eingerichtet. Es hat nämlich auf seinen Vorschlag hin der Landeskulturrat den Granglitzhof bei Weitensfeld und den Angererhof bei Sachsenburg zu diesem Zwecke gepachtet. Aus oben genanntem Fonde wurden nun für das Jahr 1910 diesen beiden Höfen 13.800 K. zugewendet. Im slowenischen Landesanteil gibt es natürlich wiederum keinen Stieraufzuchtthof. Es wurden nur im Sommer des Jahres 1911 13 Jungstiere der Blondviehrasse auf den Alpen der Alpengenossenschaften Eberndorf und Völkermarkt gesömmert.

Für das Molkereiwesen wurden ferner aus diesem Fonde namhafte Beträge verwendet, und zwar: erhielt die Klagenfurter-Molkerei 4000 K. und die Lehmmolkerei in Litzhof 6000 K.

Die Viehverwertungstelle in Klagenfurt erhielt den namhaften Betrag von 10.000 Kronen.

(Dalje prihodnjič)

Gimnazija: obisk prijateljev iz Murske Sobotе

V torek, 30. maja 1978, so obiskali Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu profesorji in dijaki gimnazije iz Murske Sobotе. Ob tej priložnosti so priredili murskosoboški in naši gimnazijci v avli kratek kulturni spored, ki je tudi izpričal tesno povezanost Slovencev čez vse meje.

Ravnatelj dr. Reginald Vospernik je v svojem pozdravu orisal na kratko zgodovino in razvoj Slovenske gimnazije ter poudaril tesno povezanost slovenske narodne skupnosti na Koroškem s celotnim slovenskim prostorom. Zatem je zapel izbrani zbor pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča

prekmursko pesem „Iz daleke zemlje“, mladinski zbor pod vodstvom prof. dr. Antona Feiniga pa koroško narodno „Dolga zima je minila“.

Ravnatelj murskosoboške gimnazije Vlado Sagadin je orisal položaj in razmere na svoji ustanovi. Dijaki prihajajo iz najsevernejšega kota SR Slovenije. Na to potovanje na Koroško so odšli najboljši. Dijakov je okoli 700, učiteljev okoli 40. Zaradi prostorske stiske imajo tako dopoldanski kot popoldanski pouk. Večina je vozačev, samo nekaj jih je v domovih. Drugo leto, 1979, bo gimnazija praznovala 60-

letnico. (Do konca avstro-ogrške monarhije je spadalo Prekmurje, Slovenska krajina, pod ogrski del, kjer so bili Slovenci izpostavljeni hudemu potujočevalnemu pritisku; ou. p.) Dekliški zbor murskosoboške gimnazije pod vodstvom prof. Jožeta Bukala, ki je dosegel na raznih tekmovanjih že nekaj lepих priznanj, je zapel najprej domačo prekmursko „Vsi so venci bejli“, dalmatinsko „Plovi, plovi“ in koroško „Pojdaj v Rute“, in spet domačo „V našem kraju“. Navmes so brali murskosoboški dijaki iz svojih literarnih del.

Ob koncu so poklonili gostje na-

ši gimnaziji še sliko, delo dijaka, ravnatelj Sagadin pa je povabil Korošce na obisk v svoj kraj. Ravnatelj Vospernik se je zahvalil za darilo in povabilo in dejal, da je že bil na Prekmurskem, ko se je udeležil zborovanja slovenistov in ko si je ogledal v delegaciji obeh slovenskih osrednjih organizacij tamkajšnje manjšinsko šolstvo. (Ob meji z Madžarsko živi madžarska narodna skupnost.) Za zaključek prijetnega srečanja so zapeli zbori obeh gimnazij še nekaj ameriških črnskih duhovnih pesmi (spiritual), nakar so prijatelji iz Murske Sobotе nadaljevali svojo pot po Koroški.

„Dvojezičnost je boljša“, o tem je prepričana tudi tale lepa gospodična. T-shirt z napisom „Zweisprachig ist besser“ nosi iz dveh razlogov. Prvič je prepričana o vsebini izpovedi na majci, na drugi strani pa ve, da se ji ta T-shirt dobro prilega. Tudi v koroški metropoli, v Celovcu. Tako se zgodi, da več ali manj intenzivnega pogleda nanjo ne vržejo le možje in fantje, temveč tudi pripadnice njenega lastnega spola. Nekateri pogledi sicer niso najprijaznejši. Vseeno: geslo je prijazno, pa tudi pametno. T-shirt dobite na SIC-u, Viktringer Ring 26, za 100.— šilingov.

Klub slovenskih . . .

(Nadaljevanje z 2. strani)

Slovence in na drugi strani prizadevajo za doseg ciljev, ki merijo — v smislu trostranskega dogovora — na asimilacijo manjšine. Nadalje je predstojništvo Kluba slovenskih občinskih odbornikov naslovilo na zveznega predsednika dr. Kirchschrägerja pismo, v katerem izraža Klub svoje zadoščenje zaradi ukinitve kazenskih postopkov proti štirim selskim fantom. Tako je po mnenju predstojništva pravica manjšine bila vsaj delno potrjena. V pismu pa zastopstvo občinskih odbornikov tudi zahteva ukinitve vseh procesov, v katerih

se imajo zagovarjati koroški Slovenci, ki so v zvezi z neizpolnjenim členom sedem državne pogodbe izvedli akcije za upoštevanje demokratskih pravic in ne proti njim, kakor so to delali leta 1972 znani podiralci krajevnih napisov, katerih pa oblast kljub temu brez izjeme kazensko ni zasledovala.

V primeru, da procesi ne bodo ukinjeni, bo to prav gotovo škodovalo ugledu Avstrije in bi pomenilo, da veljata v naši državi dve vrsti prava, eno za nemškogovoreče in eno za slovenskogovoreče Korošce, je povedano v zaključnem odstavku pisma predstojništva Kluba slovenskih občinskih odbornikov dr. Kirchschrägerju.

Duša henjej, povudenj pride!

Tako mimogrede se je nabralo že nekaj kurioznosti, ki jih nočem obdržati zase. Direktor slovenskega inštituta, ki se ukvarja z znanostjo, je objavil nekaj dobrih in nekaj čudaških misli v Slovenskem vestniku. Čudaške — dovolite mi — bi rad popravil: SPZ je praznovala 70-letnico „svojega“ obstoja, KKZ pa le 70-letnico ustanovitve Slovenske krščansko-socialne zveze za Koroško in ne tudi 70-letnice svojega obstoja. Povsod je bilo to dejstvo očitno (letaki, plakati, oglasi), direktor in mnogi drugi so to prezrli.

Druga čudaška misel direktorja v SV: „Zakaj npr. ni bilo zaslediti ob zadnji uprizoritvi Miklove Zale v nobenem slovenskem časopisu kritične pripombe na račun številnih antisemitskih izpadov in na račun od boga zapovedanega uboja Almire?“ Na prvi del vprašanja je dal v novi številki Kladiava odgovor nek pisec pisma bralcev, ki je opozoril na tako kritiko v slovenskem časopisju (Kladivo, Nedelja), dodajam le, da tudi v NT z dne 20. aprila zasledimo obširno razlago tega antisemitizma, povzeto po priznanem slavistu Matja-

žu Kmeclu. V Nedelji z dne 7. maja (dva tedna pred izidom direktorjevega članka v SV) je predlagal dr. Zerzer, da „nekdo pristojni pred prihodnjo uprizoritvijo Miklove Zale vzame svinčnik v roke in odpravi naš ‚domači‘ antisemitizem.“ Glede „od boga ukazane uboja Almire“ pa tole: Drži, da Davorin trdi, da mu je uboj Almire „buh ukazal“, toda isti Davorin najmanj petkrat izjavi, da „ima pamet privezano“. Vsak znanstvenik po duhu bo iz te druge trditve izluščil dejstvo, da pri Davorinu „v glavi nekaj ni v redu“ in ne bo trdil, da hočejo Šentjakobčani uprizoriti zares od boga ukazan umor Almire.

V nedeljo smo bili na tradicionalni akademiji naše gimnazije, katere višek je bil po mojem nastopu Irene in Romana Verdel s flavto in kitaro. S pozdravi je čudna zadeva. Pozdravljajo se — kakor povsod — „glave“, a zasluženi idealisti ostanejo vedno v ozadju, neimenovani. Boljšega predloga nimam. Mislím, da je vsako društvo na podeželju več storilo za obstoj gimnazije kot npr. vse imenovane koroške „glave“ skupaj. Brez ohranjevalcev

slovenščine — to so društva in organizacije brez dvoma — že dolgo ne bi bilo več naše gimnazije.

Dan poprej so aktivisti KHDja trosili nekaj deset tisoč letakov, v katerih so nas spet ma'o „pobožali“ ob obisku Kreiskega na gimnaziji. Odgovorni urednik tega „božanja“ je nastavljenec avstrijske pošte Friedrich Pegrin, ki dela pri drugem okencu levo na glavni pošti pri Benediktinskem trgu v Celovcu. Kurioznost je tukaj v tem, da sedi v celovski pošti človek, ki nekvalificirano napada zveznega kanclerja, v škocijanski pošti pa ni bilo mesta za našega rojaka Gutovnika, ker se je udeležil mirne demonstracije.

Na Benediktinskem trgu ima svoj sedež list „napredne slovenske mladine“, ki priznava zakon o narodnostnih skupinah na svojem rumenem letaku za „rdeči kulturni teden“. Omenja „Sittersdorf/Žitara vas“, za Celovec ima pa samo izraz „Klagenfurt“ natiskan. Kuriozno, ker se je ravno ta list pred leti postavljal v prvo vrsto borcev in aktivistov za „Klagenfurt/Celovec“.

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd:

21

Od popisa do taborišča

PO SILI PROSTOVOLJCI

Mohamedanec, Pomak A. E., ki je bil prisilno interniran v neki vasi pri Vidinu, je poslal pismo nekemu svojemu rojaku, emigrantu, da bi ga dostavil Združenim narodom ali kakemu drugemu mednarodnemu forumu. Tako on opisuje usodo svojega naroda:

„Nasilno bolgarizirajo cele pokrajine, Rodopsko pokrajino in pirinsko Makedonijo, to je blagojevgrajsko, pazardžiško in smolensko okrožje, kjer živi mnogo Mohamedancev in Makedoncev. Oblasti zbijajo nesramno propagando, da so ti kraji čisto bolgarski. Vsakemu državljanu, ki mu piše v osebni izkaznici, da je Turek ali Makedonec, oblasti nasilno odvzamejo osebno izkaznico, jo uničijo in izdajo novo, ki v njej piše, da je po narodnosti — Bolgar.“

Mohamedancem zamenjavajo turška imena z bolgarskimi. Prisiljeni podpisujejo deklaracije, da prostovoljno pristajajo na spremembo imena. Brez soglasja, kljub njihovim protestom, vpisujejo komaj rojene otroke v knjige z bolgarskimi imeni.

PRITOŽBE Z UDARCI

V smolenskem in pazardžiškem okrožju — nadaljuje A. E. — ni mogoče dobiti s turškim imenom dovoljenja za židavo ali prodajo hiše. Nihče ne more nadaljevati šolanja, če nima bolgarskega imena in priimka. Učenci, ki zaklju-

čijo osmi razred, s turškim imenom ne dobijo spričeval; nihče ne more dobiti dela, če ni podpisal deklaracije, da se je „pokristjanil“ prostovoljno.

Tisti, ki ne pristanejo na spremembo svojih mohamedanskih imen, ne morejo oditi iz svojega kraja nikamor in tudi ne zaprositi za delo v kakem drugem kraju Bolgarije, ker je zaukazano vsem občinam, da ne sprejemajo na delo ljudi s turškimi imeni. Mohamedanci živijo zaprti v svoje vasi, ne morej ven, ne morejo dobiti dela. S turškim imenom danes v Bolgariji ni življenja. Ljudje s solzami prosjajo pri raznih ministrstvih in komitejih v Sofiji, a nihče jim ne odgovori ničesar. Ako krajevna milica zve, da so se prtožili, jih aretirajo, trpinčijo in tolčejo. Zaradi teh muk so mnogi umrli, drugi pa so se obesili ali zastrupili. Cele vasi se množično upirajo in odklanjajo, da bi jih nasilno pobolgarili.

Tako se je uprla cela vas Ribno v blagojevgrajskem okrožju in brez orožja stopila pred vojsko in miličnike. Vsi brez izjeme so odklonili spremembo imena in narodnosti. V vasi Krstavi pri Pazardžiku so odšli vsi prebivalci s sekirami, motikami in lopatami na srečanje z miličniki. Niso jim dovolili dostopa v vas. Tedaj je s helikopterjem priletel iz Sofije general Semerdžiev in ukazal milici, naj se umaknejo, da ne bi tekla kri in ne bi svet o tem zvedel — zaključuje svoje pismo A. E.

OBKOLJENI V DŽAMIJI

Jusein Mašev je zdaj emigrant. Daleč od svoje vasi Ribna v blagojevgrajskem okrožju. Zadnjih približno deset let je doživel na svoji koži vse ukrepe bolgarske oblasti — od prepričevanja do mučenja in taborišča. Njegova pri-poved zveni skorajda neverjetno.

Leta 1964 je delal Jusein v rudniku Mina Barudin Dospat. Nekje marca meseca je čul, da oblasti nasilno „po-

kristjanjujejo“ Mohamedance v Bolgare.

„Vzel sem pet dni dopusta, da vidim, kaj je z mojo družino. V vasi sem pustil ženo in petero otrok. Ko sem prišel, so bili vsi veseli in srečni, ker so pretrpeli težavne čase. In nato so mi povedali, kaj se je zgodilo.“

Nekega jutra je vdrl v vas več sto oboroženih miličnikov in vojakov. Obkolili so džamijo, ki je molilo v njej okoli 200 vernikov. Vest o napadu se je hitro raznesla po vasi, ki se je ravnokar prebujala.

Ljudje, mladeniči, žene in otroci so začeli pobirati kamenje, gorjače, vse, kar jim je prišlo pod roke. Nekaj mladeničev je razorožilo tri vojake. Ravno toliko, da ni tekla kri.

Tedaj je priletel iz Blagojevgrada s helikopterjem po-veljnik milice Georgi Cvetkov s še nekaterimi funkcionarji. Začeli so miriti razburjene vaščane:

„Vrnite se v hiše. Vse to je pomota. Vsi tisti, ki so to zagrešili, bodo kaznovani.“

Ljudje so začeli z navdušenjem kričati „hura“. Nato so prinesli na vaški trg podpisane liste, s katerimi so morali izjaviti, da so postali Bolgari, in jih začeli trgati. Nato so jih vse zažgali.

STROGE KAZNI

Obljube pa so bile samo prevara.

„Namesto, da bi se bili zagovarjali tisti, ki so zakrivali ta divjaški napad na vas, so prijeli vaščane,“ pripoveduje Jusein Mašev. „Dvanajst jih je bilo obsojenih na hude kazni. Eden na 12 in pol, dva pa na osem let. Hodže in neki mladeniči so dobili po pet in šest let zapora. Štirje so bili poslani v taborišče Belene. Eden od njih je tudi 55-letni Alija Kiselov, moj bratranec. Mladenica Alija Šakirova Bošnjakova so tako topli in mučili, da je po vrnitvi iz taborišča umrl. (Dalje prihodnjič)

Šmihel - Strpna vas: požrtvovalen pevec in narodnjak umrl

Imenovali smo ga „Tomažev Jozef“ čeravno je bil poročen pri pd. Pušniku v Strpni vasi. Svoj mladostni naziv si je obdržal vse življenje, do svojega 73. leta, ko ga je Bog poklical k sebi.

Šele pred kratkim, zadnjo nedeljo v aprilu, je prejel iz rok dekana Srienca škofijsko odlikovanje s pohvalo in zahvalo za 56-letno sodelovanje pri šmihelskem cerkvenem zboru. Le dva pevca sta bila deležna tega redkega odlikovanja: Rudolfova Marica in on. Jozef je bil tega priznanja zelo vesel. Bil je to nedeljo, ko je pred oltarjem sprejel diplomu, zadnjikrat še živ v farni cerkvi. V torek navrh je šel ponovno v bolnico, kjer mu pa niso mogli več pomagati.

Jozef pa ni bil samo cerkveni pevec, pel je vsa leta tudi na slovenskih kulturnih prireditvah. Sodeloval je tudi pri Foltejevem zboru. Bil je član šmihelskega izobraževalnega društva in v mladih letih nastopal tudi na šmihelskem odru kot igralec. Pridno se je posluževal knjižnice in si z branjem pridobil gotovo izobraženost. Ostal pa je vedno skromen in pohleven, dober tovariš svojim sopevcem in somišljenikom. Nikoli se ni z njimi sprl, vedno pa jim je dajal zgled točnosti in pohlevnosti.

Pevci so ga vsi radi imeli. Že

SELSKI PEVCI OBISKALI ŽELEZNIKE

Pretekli teden so selski pevci gostovali v Železnikih v selški dolini. To ni slučajno, kajti selska občina je že dolga leta pobratena z občino Škofja Loka, pod katero padejo tudi Železniki. Po tej poti so selska društva navezala stike s predstavniki škofjeloške občine.

Že 26. aprila je nastopal selski ženski zbor skupno z moškim zborom iz Sovodnja pri Gorici v Žireh pri Škofji Loki, mali vasi, ki slovi po veliki tovarni obutve „Alpina“.

Temu uspelemu nastopu je sledilo takoj drugo vabilo. Tokrat so Selani sami oblikovali koncert. Nastopali so: mešani in ženski zbor pod vodstvom Francija Čertova, moški zbor pod vodstvom Mire Oraže ter folklorna skupina, vsi iz Sel. Na sporedu so bile večinoma domače, koroške narodne pesmi. Kot že večkrat pri pevskih nastopih Selanov, je posamezne točke sporeda čudovito povezoval Marjan Stare. Z izbranimi besedami je publiki, ki je do zadnjega kotička napolnila dvorano, predstavil koroško pesem, izrazil svoje občudovanje in ljubezen do nje.

Selske pevce je spremljal Karel Smolle. Kot predstavnik NSKS je v kratkem govoru nakazal vlogo

bolehnemu so šli letos za god vsi na dom čestitat in pet. Zelo je bil vesel njih obiska. Nadvse ganljivo je bilo tudi ob pogrebu v nedeljo, ko so mu pevci po vrsti vrgli na krsto v grobu vsak po eno cvetico. Bila je znak njih ljubezni do dobrega Jozefa. Pri tem dejanju so mnogim stopile solze v oči. Ob grobu je bilo veliko število žalnih gostov tudi iz sosednjih fara, posebno iz okolice Božjega groba, kamor je Jozef v postu rad hodil pomagat pet.

Zadnje dni življenja je preživel spet v rodni hiši. Tomaževci so mu skrbno stregli in lepo opravili za njim.

Njegov lepi, mirni tenor bomo pogrešali na koru, pogrešali ga bomo tudi v slovenski narodni skupnosti. Gledati bomo morali, da si vzgajimo drugih takih ideali-

stičnih Jozefev. Prisrčna mu hvala za vso požrtvovalnost na verskem in narodnem področju! Naj počiva v božjem miru v domači zemlji!

*

Na praznik sv. Rešnjega Telesa smo spremili Kajznikovo mater Te-rezijo Vauti na šmihelsko pokopališče. Dosegla je starost 75 let. Bila je iz nekdanje zelo narodno zavodne Zadjakove hiše v Repljah in se sedemnajstletna prisojila h Kajzniku, kjer sta z možem ustvarila močno družino. Sedem otrok sta vzredila in jih vzgojila v sposobne ljudi. Prvorojenca sta dala študirat, pa je prišla vmes vojna, ki jo je srečno prešla. Nato je postal učitelj in ravnatelj šole pri Božjem grobu. Ostali sinovi so se izučili poklicev in imajo že vsi svoje družine in deloma svoje hiše. Hčerki sta se obe dobro poročili

in hodita po stopinjah rodne hiše. Na njej je pa danes spet krepka družina z očetom Lojzom in materjo Amalijo na čelu. Ganljivo je bilo v cerkvi med pogrebnim opravilom, ko so potomci rajne zasedli skoro tri dolge klopi pred oltarjem v cerkvi in domala vsi darovali zanj sv. obhajilo. Čeravno je mati že dolgo vrsto let bolela in je oče že pred šestnajstimi leti umrl, je verska zavest ostala trdna v veliki družini.

Pa še eno bi pohvalili. Čeprav so njeni otroci v različnih poklicih in tujih krajih, so materi poklonili vsi vence s slovenskimi napisi. Kakor so govorili z živo, so vzeli zadnje slovo od mrtve v domačem, slovenskem jeziku.

Bog ji daj večni mir in pokoj! Naj počiva poleg rajnega moža in tete Mojce v božjem miru!

Šmihel: Stane Raztresen je pretresel

V soboto, 20. maja zvečer, je prišel med Šmihelčane Stane Raztresen, član stalnega slovenskega gledališča v Trstu. Prosvetno društvo ga je povabilo, da je pripravil v farni dvorani literarni večer, kjer je recitiral razne pesmi Otona Župančiča, katerega 100-letnico rojstva letos obhajamo, dalje Prešerna, Gradnika in Cankarjevo prozo.

Raztresen je vse življenje posvetil slovenski besedi bodisi kot poklicni igralec — že 45 let igra — bodisi kot kulturni delavec, ki prireja sam literarne večere in pomaga amaterskim odrom. Ima izredno izrazno moč in je mojstrsko oblikoval npr. vlogo Cankarjevega hlapca Jerneja ali Bevkovega kaplana Čedermaca. Prav edinstven

je v recitacijah narodnih pesmi in slovenskih literatov. Ob njem, ki recitira ne le umetniško, ampak tudi iz srca ljubečega našo besedo, ki jo tako izoblikuje in požlahtnuje, smo lahko uživali in bili hvaležni Stanku Raztresenu za obisk. V imenu vseh navzočih se mu je prisrčno zahvalil njegov stari znanec Vinko Zaletel iz Vogrč.

Od daleč je prišel in rad je prišel na Koroško, morala ga je pa gotovo zaboleti kakor tudi navzoče neka praznina. Kje so bili premnogi društveniki, ki vsaj z udeležbo sodelujejo z društvom, kje igralci, ki bi se lahko veliko naučili? In še drugi? Kulturna dejavnost ni le ob slovesnih jubilejih in izrednih gostovanjih, ampak da izrabijo vsako priložnost, ki jih izobrazuje in bogati.

pali o izgradnji nogometnega igrišča nasproti obstoječemu, in sicer na zemljišču, ki je bilo svojčas kupljeno za naselitev industrije. Gasilci iz Rikarje vasi dobijo ob 50-letnici obstoja novo črpalko, društvo za pospeševanje zimskega športa Žitara vas pa dobi denarno podporo za nakup vozila za tlačenje smučišča.

Pred nekaj tedni se je ustanovilo, je bilo tudi poročano, „Društvo za tujski promet Žitara vas“. Upati je, da mu bo uspelo v sodelovanju z občino zavreti upadanje prenočitev v občini, in sicer z različnimi ukrepi, ki si jih bo treba izmisliti.

Žitara vas: občinska seja

Pred nedavnim je bila v Miklavčevem občinska seja žitarskih občinskih očetov. Občinski svet je obravnaval devet točk. Posebno zanimiv je bil predloženi letni račun za leto 1977 in poročila kontrole.

Skupno je občina Žitara vas porabila za različna dela, plače in raznovrstne obveznosti 8.682.000 šilingov. To je lepa vsota denarja. Občinsko blagajno zelo tarejo dela na občinskih poteh. Za čez štiri milijone je bilo narejenega na tem sektorju v Goričah, na Selah, v Žitari vasi in na Proboju. Žal pa le približno polovica, t. j. preko 200.000 šilingov, ostane za odplačilo letos in drugo leto. Samo povsem nova in široka občinska ce-

sta na Proboj je stala čez dva in pol milijona.

Proračun za leto 1978 se je po- višal za 353.000 na 7.123.000 šilingov. Vsota 353.000 šilingov se bo porabila med drugim za nove pro- spekte, dela na cestah, obveznosti napram deželi in za razširitev cest- ne razsvetljave v Rikarji vasi.

Ker namerava občina tekom leta postaviti nekaj kažipotov in krajev- nih napisov, je občinski predstoj- nik Jože Golavčnik (slov. lista) predlagal, da bi te občina napravila dvojezične, ker so kraji, za katere državna pogodba predvideva take dvojezične napise. Odmeva na ta upravičeni predlog pa ni bilo.

Pri izgradnji ceste skozi Poleno na Plaznico bodo letos uporabili 900.000 šilingov. Ta denar da na razpolago večinoma dežela oziroma kmečka zbornica, je poročal občinski odbornik Urch (slov. li- sta).

Nadalje so občinski očetje skle-

Dobrla vas: materinska proslava

V nedeljo, 28. maja, je bila materinska proslava v kulturnem domu v Dobrli vasi. Ta večer je do- brolska mladina svojim materam in očetom pokazala, kar se je te- kom leta v našem kulturnem domu naučila. Nastopili sta obe folklorni skupini: večji in mali; vsakih je bilo po osem parov. Veselje je bilo gledati toliko mladih nog, ki so se po taktu gospoda Rebernika vrtele po odru. Vsa čast in hvala njih učitelju Franju Miklavcu, da je z znanjem in potrpežljivostjo tudi našim malim znal vliiti v noge čut gibanja po taktu harmonike.

Presenetil pa je tudi nemurni kulturni delavec Jožko Urban s svojim mnogoštevilnim otroškim zborom. Smejala so se srca ob- skovalcev, ko so na odru videli pevce in pevke prihodnjih deset- letij. Skromen, kakor je, je Jožko ob nastopu vodstvo zbora prepustil upapolni, vsestransko nadar- jeni gimnazijki Liziki Pasterk, ki je zbor kar mojstrsko dirigirala.

Omeniti je treba še sestrice in bratca Majo in Severja Pušnik, ki sta ob spremljavi harmonike in

piščalke zapeli dve pesmi. Mali Sever, ki še niti v šolo ne hodi, je svojo harmoniko, ki je bila skoroda večja od njega, kar mojstrsko na- tegoval.

Za ves lepi večer se je treba za- hvaliti prizadevnosti gospe Milice Sturm, ki je s svojo znano vztraj- nostjo vozila drobiž na vaje in spet domov ter v okviru Farne mladine naučila mlade igralce tudi malo igrice, ki naj bi pokazala, kako na- robe je vse v hiši, če ni doma lju- be — mamice. Vsem sodelujočim čestitke k lepemu uspehu!

VOGRČE

V nedeljo, 21. maja, se je vršilo v Velikovcu okrajno tekmovanje gasilskih društev, v katerem je na- stopilo 37 društev. V tretji skupini so si Vogrjani priborili prvo mesto in tako še povečali bogato zbirko zmag in prvenstev. V prvi skupini so bili prvi Dobljani, njih najbližji sosedje, drugi Globašani in tretji Libučani, torej le spodnja Podjuna. Uspešnim gasilskim društvom čes- titamo!

PRIREDITVE

KULTURNA PRIREDITEV (MATERINSKA PROSLAVA)

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah
Kraj: Adam v Svečah
Čas: nedelja, 4. 6. 1978, ob 15.00
Spored: igra: Mirkova abeceda, petje in recitacije

POHOD KRIŽEM KRAŽEM PO GURAH

Prireditelj: KO ZSM in SPD „Bilka“ iz Bilčovsa ter SPD v Celovcu
Čas: nedelja, 4. 6. 1978, ob 7. uri
Spored: ob 7. uri maša v podružnici na Gori
odhod: ob 7.30 pred Košarjem po povratku: prijetna družab- nost pri Košarju

VEČER SLOVENSKE PESMI

Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi
Kraj: gostilna Hojnik v Mokrijah
Čas: sobota, 10. 6. 1978, ob 20.00
Nastopajo: mešani zbor „Srce“ iz Dobrle vasi
moški zbor „Vinko Poljanec“ iz Škocijana in
ansambel „The Spiders“ iz Železne Kaple

DRAMA: „GOZDNA JAGODA V SONCU“

Prireditelj: SPD v Št. Janžu
Kraj: Tischler v Št. Janžu
Čas: sobota, 3. 6. 1978, ob 19.30

PEVSKI KONČERT

Prireditelj: SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu
Kraj: Farna dvorana v Škocijanu
Čas: sobota, 3. 6. 1978, ob 20.00
Sodelujejo: moški zbor SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana
mešani zbor SPD „Srce“ iz Dobrle vasi
moški zbor SPD „Edinost“ iz Štebna in
moški zbor SPD „Trta“ iz Žitare vasi

DRAMA: „GOZDNA JAGODA V SONCU“

Prireditelj: SPD „Borovlje“ v Borovljah
Kraj: Cingelc na Trati
Čas: nedelja, 18. 6. 1978, ob 14.30
Gostuje: Igralska skupina SPD iz Št. Janža

DOM v TINJAH

ROMANJE V MARIA LORETTO (naj- večja Marijina božja pot v Italiji) — v SAN GIOVANNI (kjer je živel in deloval pater Pij), na MONTE CAS- SINO (benediktinski samostan, ki ga je ustanovil sv. Benedikt) — RIM — ORVIETTO — PADOVO

od ponedeljka, 5. junija, do pone- nedeljka, 12. junija 1978

Cena: šil. 2270.—

Voz: avtopodjetje SIENČNIK

Prijave: sprejema Dom v Tinjah do 23. maja

Prijavljenci dobijo točnejši razpis

Duhovni vodja: g. Anton Cvetko

V soboto, 17. junija

ROMANJE NA SV. VIŠARJE

za župnije Suha, Žvabek, Pliberk, Kazaze

V soboto, 24. junija

ROMANJE NA SV. VIŠARJE

za župnije Šmihel, Globasnica, Št. Lipš in Dobrla vas

Pridite v Šentrupert!

DRAGI BRATJE IN SESTRE, NA RAZSTAVO IN PRIREDITEV 17. in 18. 6. 1978.

RAZSTAVO ŠIVANJA IN ROČNIH DEL si morete ogledati v soboto, 17. junija, od 14. ure in v nedeljo, 18. junija, ves dan. IZDELKE KUHARSKE UMETNOSTI si lahko ogledate in poskusite v soboto popoldne in tudi v nedeljo.

KULTURNA PRIREDITEV bo v soboto, 17. junija 1978, ob 15. uri in v nedeljo, 18. junija 1978: prvič ob 13.30 in ob 16. uri drugič.

Spored prireditve:

1. DOBRODOŠLI! — pozdrav učenk
2. V LEPOTI BOŽJE NARAVE — učenke zapoje 3 pesmi
3. GOVOR — govornik je na vrsti
4. OJ PODJUNA! — simbolična vaja s petjem
5. ZA VEDNO OZDRAVLJENA — igra v 3 dejanjih
6. VEDNO SPET RODI SE JUTRO — zborček zapoje 3 pesmi
7. ZA KONEC ŠE ZARAJAMO — po narodnih melodijah

V prijetni domačnosti Ti bomo povedale in zapele, kar nosimo v srcu. Srce bo našlo pot do srca. Lepo Ti bo! Lepo bo nam! Pridi! — Prisrčno vabijo učenke

KMETIJSKO-GOSPODINJSKE ŠOLE V ŠT. RUPERTU

Partizanski spomenik na Komlju spet stoji

V nedeljo dopoldne so na Komlju odkrili v drugič partizanski spomenik. Kot znano, so prvi spomenik, ki je bil postavljen pri Apovniku na Komlju točno pred šestimi leti, razstrelili „neznani storilci“ štirinajst dni pred preštovanjem manjšine, da bi tako ustvarili primerno psihozo za štetje. Kamen na Komlju služi spominu in v počastitev dvanajstih kurirjev-partizanov, ki so bili 21. oktobra 1944 zahrbtno pobiti na tem mestu. Kurirska enota, umorjena pri Apovniku, je imela nalogo, da se poveže z nemškogovorečimi sodeželani onkraj Drave ter med nje ponese duh odpora proti nacistični strahovladi ter jih vključi v aktivni boj za osvoboditev domovine.

Predsednik Zveze koroških partizanov Karl Prušnik-Gašper je v svojem govoru dejal, da se nemško-nacionalni krogi poslužujejo dinamita za svoje temne politične namene še danes — njihova tiskana beseda je eno samo ščuvanje človeka proti človeku, naroda proti narodu in države proti državi. Pruš-

nik je ponovno zahteval, sklicujoč se na 5. odstavek člena 7 avstrijske državne pogodbe, da se Heimatdienst prepove. Njegovo početje na Koroškem je označil kot nezakonito. Dejal je, da mu je deželni glavar Wagner na zahtevo po prepovedi Heimatdiensta odvrnil, da bi s tem pahnili KHD v ilegalo. Prušnik: „Vprašamo se, ali je treba, da je teror legalen? Zakaj imamo državno varnostno službo? Mnenje, ki ga zastopa deželni glavar, je potuha terorizmu — če še ne fizičnemu, pa na vsak način duševnemu, ki ga KHD izvaja nad koroškimi Slovenci.“

Predsednik ZSO dr. Franci Zwitter se je dotaknil poziva zveznega kanclerja Kreiskega z prejšnjega dneva, naj gredo Slovenci v so svete in dejal: „Ali kancler res ne vidi in sliši, da nam isti nasvet daje tudi Kärntner Heimatdienst?“ Govornik je dejal, da koroški Slovenci ne potrebujejo papirnate ureditve, marveč želijo samo uporabno, sprejemljivo dejansko rešitev svojih življenjskih problemov. Taka

rešitev pa je le možna v dogovoru med prizadeto manjšino in pristojno vlado na enakopravni osnovi in brez skrbništva. Za take razgovore pa so koroški Slovenci slej ko prej bili iskreno pripravljeni!

Predsednik ZSO je nato napadel tudi glasilo koroške dijaške zveze „Probleme“, češ da nekateri nezadovoljneži in užaljenci, ki se skrivajo za nepokvarjeno mladino, nimajo drugega dela kakor prati v vsej javnosti lastno umazano perilo.

Slovesnosti na Komlju so se udeležili tudi jugoslovanski veleposlanik Pribičević in generalni konzul Šamec ter predsednik NSKS dr. Grilc. Partizanski pevski zbor iz Trsta je oblikoval z borbeno pesmijo svečanost. Že večer poprej je imel koncert v Pliberku.

Uascit pr Zile

ZILJSKA SVATBA V PESMI, BESEDI, PLESU IN GLASBI

Priredba pesmi: Samo Vremšak

Besedilo: Niko Kriegel

Izvajajo: Mešani pevski zbor SPD „Rož“ iz Št. Jakoba v Rožu pod vodstvom Lajka Milisavljeviča

Sodelujejo: Akademski folklorni skupina „France Marolt“ iz Ljubljane

Koreografija: Marija Šuštar

Instrumentalna obdelava: France Marolt

Prireditelj: SPD „Dobrač“ na Brnci

Kraj: Kulturni dom na Brnci

Čas: Sobota, 10. junija 1978, ob 20.00

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

Kraj: Farna dvorana v Selah

Čas: Nedelja, 11. junija 1978, ob 14.00

Prireditelj: KPD v Šmihelu pri Pliberku

Kraj: Farna dvorana v Šmihelu

Čas: Nedelja, 11. junija 1978, ob 20.00

Zvezni kancler Kreisky . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

scene pred Delavsko zbornico leta 1972, ko so ga ozmerjali z židovsko svinjo in so mu spremljevalci svetovali, naj zapusti prizorišče skozi stranski izhod, bili so nenačrtni, toda pozabil sem nanje, zato je prišlo tudi do te rešitve (kako to je pravilno), ki naj bi napravila kaj takega odveč“ (kancler tedaj še ni videl letakov KHD). Nagovorjen na

te letake, je dejal, da mora nekdo, ki je popularen, to popularnost tudi porabiti.

Preden je kancler zapustil Slovensko gimnazijo, mu je še Marica Wernig v imenu Koroške dijaške zveze (ki je imela obešen na poslopju transparent z dobrodošlico kanclerju v obeh jezikih) izročila majco ter p'akat „Zweisprachig ist besser“ ter izjavo KDZ (glej str. 2).

Politični procesi . . .

(Nadaljevanje s 1. strani)

pogoj za obrambo je, je dejal dr. Grilc, da sprva sodišče ustvari predpogoje: treba je prevesti akt v slovenski uradni jezik ter šele nato ponovno vabiti obdolženko. Dr. Grilc je po teh predlogih še predal sodišču opolnomočenje v slovenščini ter dodal, da se bo obramba odslej posluževala izključno slovenščine.

Državni tožilec dr. Bacher je dejal, da Grilčevo pravno mnenje nima kritja ne v zakonu o narodnih skupinah in ne v zakonu o kazenskem postopku, ker prevladuje v glavni obravnavi ustmenost (potem bi lahko kar vse protokole odpravili; op. ur.). Dejal je, da je obdolženka očitno zaradi napačne razlage zakonov ostala doma ter predlagal, naj ji pošljejo prepis akta ter jo nato še enkrat vabijo. Sodnik dr. Wertschnig je nato takoj preložil postopek na nedoločen čas, še predno bi dr. Grilc prišel do besede.

Ravnatelj dr. Vospernik pri svojem pozdravnem nagovoru. V prvi vrsti sedijo od leve strokovni nadzornik dr. Valentin Inzko, poslevodeči predsednik deželnega šolskega sveta Karl Kircher, zvezni kancler dr. Bruno Kreisky, namestnik deželnega glavarja Erwin Fröhbauer, vodja manjšinskega šolskega oddelka Rudi Vouk, poslanec ddr. Josef Maderner ter predsednik Združenja staršev zbornični svetnik Ignac Domej. V konferenčni sobi je predsednik Združenja staršev Ignac Domej seznanil kanclerja s perečimi problemi na izobraževalnem področju manjšine.

Prijavite otroke za dvojezični pouk!

SSk se pripravlja na volitve

Kot smo že poročali, se Slovenci v deželi Furlaniji-Juljski krajini pripravljajo na volitve. Slovenska skupnost bo nastopila samostojno. Danes posredujemo našim bralcem članek iz tržaškega Novega lista, da spoznajo motivacijo, s katero vabijo za samostojni nastop.

Volitve, ki bodo prihodnji mesec, bodo pomenile preizkušnjo tudi in zlasti za slovensko narodnostno skupnost v Italiji. Kot vsem državljanom bodo tudi nam nudile priložnost za izčrpanje demokratične zavesti in politične zrelosti, a bodo hkrati omogočile, da se uveljavimo kot narodna manjšina, da nase opozorimo širšo javnost, da to javnost seznanimo z našimi specifičnimi problemi in da izvolimo svoje predstavnike, ki se bodo za te probleme zanimali na pristojnih mestih in v odločilni meri prispevali k njihovem reševanju. Na deželnih volitvah, kot seveda tudi na občinskih in pokrajinskih, je predvsem nujno, da slovenska narodnostna skupnost izvoli tolikšno število predstavnikov, kolikor ustreza njeni dejanski številčni moči in vplivu. Žal obstaja resna nevarnost, da se to ne bo zgodilo, ker naša narodna skupnost ne nastopa na volitvah enotno, kot bi bilo politično modro in celo nujno glede na naš položaj manjšine s celo kopico, tudi življenjsko važnih, a še

vedno neurejenih vprašanj. Enotni volilni nastop bi bil tembolj potreben glede na resnost in kočljivost dela in na odgovorne naloge, ki čakajo slovenske predstavnike pri izvajanju osimske pogodbe, pri čemer bo imel važno besedo prav novi deželni svet Furlanije-Juljske krajine (in seveda tudi tržaški občinski ter goriški pokrajinski svet).

Kot na vseh dosedanjih deželnih, pokrajinskih in občinskih volitvah, menimo, da nudijo kandidatne liste Slovenske skupnosti najboljše možnost in najresnejše jamstvo, da bodo v novoizvoljenih zborih prišli primerno do izraza specifični problemi celotne slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in da se bodo za te specifične probleme našle primerne in pravične rešitve.

Precejšen del slovenskih volivcev je na vseh dosedanjih volitvah zaupal svoj glas nekaterim italijanskim vsedržavnim strankam v prepričanju, da bodo te najbolj znale in zlasti hotele izposlovati rešitev manjšinskih vprašanj. Glede na dosežene rezultate pa menimo, da so lahko ti slovenski volivci bridko razočarani, kajti razen obljub in lepih besed je vse v bistvu ostalo pri starem, saj naša narodna manjšina mora še vedno vsak dan trepetati za svoj obstoj in zlasti ne more izvrševati tiste vloge, ki ji je naravna in v kateri vidimo njeno bodočnost, to je vloge posrednika in povezovalca med obema državama in njunimi narodi. Na bliž-

Maja Haderlap, dijakinja 7. a razreda, ki je v nedeljo na akademiji prepričljivo dokazala svoj igralski talent, ima še druge talente: Te dni je dosegla v nagradnem razpisu 2. nagrado v 3. težavnostni stopnji s spisom o Župančičevi temi. Ta uspeh je treba ceniti tem bolj, ker so prihajali udeleženci tega nagradnega razpisa z vsega slovenskega naseljenega območja. Maji Haderlap k temu uspehu prisrčno čestitamo!

njih volitvah se marsikaj lahko tudi bistveno spremeni na bolje, če bodo slovenski volivci v čim večjem številu zaupali svoj glas kandidatom listam Slovenske skupnosti.

OBIŠČITE GALERIJO
WERNERJA BERGA V PLIBERKU!

 HOTEL "PAKA" iz VELENJA (Slovenija) vas vabi v nočni bar. tel. 063-851-220. Obiščite restavracijo "Jezero", tel. 063-850-170.

Za izdelavo in prodajo ter za polaganje keramičnih plošč se Vam priporoča

RADER HANS

9124 Unterburg/Podkraj ob Klopinskem jezeru tel. 0 42 39 / 368

ŽARKO PETAN:

Zaročenka moje hčerke

Hčerke so prava pokora, zlasti ko dopolnijo osemnajst let. Namreč, dandanašnji je že tako, da je laže najti cekin na cesti kakor žerina, pa čeprav brez cekina. Kaže, da so vsi fantje poročeni s tujimi hčerkami. Tisti pa, ki so še samski, so bolj slaba roba, to mi lahko verjamete.

Tudi uradne statistike kažejo žalostno sliko. V Sloveniji pride na sto moških sto sedem žensk. Razen tega število homoseksualcev hitreje narašča kot število lezbijk. Posledice tega razmerja so kajpada grozne.

Tudi uvoz zdravih, za poroko godnih moških ne pride v poštev, ker jih je drugod še manj kot pri nas. Naši fantje trumoma odhajajo v tujino in čez nekaj let se vračajo domov s prihranki in tujimi nevestami: Nemkami, Švedinjami ter Švicarkami. Poznam enega, ki se je poročil celo s pravo Kitajko. Nisem pristaš rasne diskriminacije, vendar se kljub temu vprašujem, kam to pelje.

Gotovo ste že uganili, da je moj edini otrok ženskega spola. Upoštevajoč podatke, navedene v uvodu, sem do nje zelo tolerant. Potrpežljivo odgovarjam po telefonu moškimi glasovom, da hčerke ni doma, da ne vem, kdaj se bo vrnila in vsakič zaključim pogovor z obveznim stavkom: OGLASITE SE SPET, PROSIM!

HEINZ REIN:

Važne so izkušnje!

Jean je bil vznemirjen. Bil je prepričan, da še nikdar ni bil videl lepšega dekleta. Bila je visoka in vitka, črne lase je imela tesno kot čepico ovite okrog drobne glavičice, držala se je zelo vzravnan in je imela veličastno hojo. Kot manekenka je korakala skozi Louxemburške vrtove. Jean je sedel na klopici in se predajal brezdelju. Često se je dogajalo, da ni mislil na nič, pravzaprav ni veliko dal na razmišljanje, še manj pa na delo. Imel je bogatega očeta in to mu je povsem zadostovalo. Prijatelji so ga imeli za playboya. Nekateri iz zavisti, drugi iz spoštljivosti. Jean je bil prav rad playboy, vendar se mu je tako življenje zdelo precej dolgočasno. Življenje playboya je

Tudi zavoljo fantovskih obiskov prav nič ne godrnjam. Vendar moram žal priznati, da hčerka pripele domov večkrat svoje prijateljice kot prijatelje.

Zadnjič je na primer prišla z njo sloka deklica z dolgimi polizanimi lasmi, oblečena v zamaščene kavbojke in strgan pulover. Ta deklica mi ni bila prav nič všeč. Pokadila je vse moje cigarete in pridno uničevala mojo zalogo uvoženih pijač. Po cele dneve in noči je tiščala z hčerko v njeni sobi. Poslušali sta plošče, se hihitali, razgrajali.

„Poslušaj,“ sem rekel hčerki, „tale punca ni družba zate.“

„Prvič, je to moja stvar. Drugič, to sploh ni punca, ampak fant.“

„Čigav fant.“

Požrl sem golido sline, preštel na tihem do pet, da sem se pomiril, potem pa sem rekel:

„Če je res fant, je vse v najboljšem redu. Pa si prepričana, da je fant?“

„OČKAAA...!“

Izkazalo se je, da je dolgolasec le bil pravi moški. Še preveč moški, bi rekel, saj je bil že poročen, a kljub temu ga to ni prav nič oviralo, da me je napravil za dedka. In da bi bila mera polna, je hčerka rodila štiri kilograme težko deklico.

namreč enako enolično kot življenje človeka, ki iz dneva v dan opravlja isto delo. Sploh če tako življenje uživaš že precej časa.

Ko pa je Jean zagledal tisto očarljivo dekle, se je prebudil iz otopelosti. To dekle je bilo kot umetnina: ustvarjena je bila, da jo ogleduješ in občuduješ, ne da bi se je dotaknil. Jean je nejeverno strmel za njo, ko je drobila po posuti potki Louxemburških vrtov. Za tako dekle je bil pripravljen storiti prav vse, celo delat bi šel, če bi zahtevala. Toda kako naj se na nevsiljiv način seznani z njo? V tem primeru je bilo skoraj nemogoče, da bi jo enostavno nagovoril. Jean je sklenil, da ji bo sledil in čakal na priložnost, ko se bo

lahko z njo zapletel v pogovor. In ko se zapleteš v pogovor, pride vse drugo samo po sebi. To je Jean dobro vedel iz svojih izkušenj; in kot je znano, so vsaj v ljubezni izkušnje vse.

Jean je vstal in odšel za dekletom. Pri Medičeskem vodnjaku je najprej obstala, potem pa je sedla na neko klopco, prekrizala nogi in se zastrmela v vodo. Jean je zadržal korak, ko se je približal dekletu. Mar naj sede k njej in počaka, da se bo začela pogovarjati? Ne, enostavno bo... Zvižča je bila stara, vendar je vedno znova učinkovala, če si jo izpeljal dovolj prebrisan. In Jean je bil prepričan, da je dovolj prebrisan. Njegove izkušnje mu bodo zdaj prišle zelo prav.

Brez zanimanja se je sprehodil mimo klopce, na kateri je sedela dekle. Potem jo je iznenada pogledal, se naredil, kot da se je močno začudil, nato pa je stopil še nekaj korakov naprej. Ozrl se je naokrog, obstal in se z zamišljeno nagbrnčenim čelom spet ozrl h dekletu. Nakar se ji je nasmehnil kot stari znanki, stopil k njej in dejal: „Oh, kakšno presenečenje, da vas spet vidim! Mar se me ne spominjate?“

Dekle je bila presenečena, vendar se ni razburila, ampak si ga je dodobra ogledala, potem pa mu je prikimala in se nasmehnila. „Seveda se vas spominjam,“ je odvrnila in pokazala poleg sebe na klopco. „Prisedite vendar!“

Jean je prisedel. Bil je srečen, da je njegova zvižča spet učinkovala. „Že precej časa je minilo, odkar sva se prvič srečala,“ je začel.

Dekle je živahno prikimala. „Skoraj tri leta bo od tega,“ je rekla, „natančno se spominjam. Bila je čudovita noč v Vincennskem gozdu, s čolnom ste me zapeljali na neki otoček sredi jezera Minimes. Se spominjate?“

„Sleherne podrobnosti,“ ji je pritrtil Jean. Mar je res že kdaj srečal to dekle? Bil je pripravljen obnoviti poznanstvo, sploh ker očitno ni bila prav nič jezna nanj, da se tri leta ni zmenil zanj. Ali pa ga je nemara zamenjala s kakšnim drugim moškim, ki mu je bil podoben? Sklenil je, da bo v tem primeru izrabil njeno zmoto. „Kako neki naj bi bil pozabil na tisto noč,“ je dodal in zapeljivo poskušal obarvati svoj glas.

Dekle se je boleče nasmehnila. „Zelo sem trpela, ker ste... Sicer pa sva se takrat začela zelo hitro tikati... Ali smem...“

„Seveda!“ je navdušeno vzkliknil Jean.

„...trpela sem, ker se nisi nič več oglasil,“ je dekle nadaljevala pretrgani stavek.

„Ljubica,“ je nežno rekel Jean in jo prijel za roko, „tudi jaz sem si zelo gnal k srcu, vendar sem nekaj dni po najinem zmenku moral odpotovati v Brazilijo. In ker mi nisi pustila naslova...“ Obupano jo je pogledal in skomignil z rameni kot nekdo, ki ga je usoda hudo prizadela.

„Tako sem te iskala,“ je zatarnala dekle, potem pa se mu je zazrla naravnost v oči. „Zdaj je stara že več kot dve leti.“

Jean je začudeno pogledal dekle. „Kdo je star več kot dve leti?“ je vprašal in obšel ga je občutek, da je zašel v hudo godljo.

„Najina hčerkica,“ je odvrnila lepota. „Krstila sem jo za Germaine. Saj ti je prav, ne?“

Jean ni vedel, kaj naj reče. Tule so ga izkušnje pustile na cedilu. Ni mu preostalo drugega, kot da

STANISLAV DYCAT:

Ljubosumnost

Zagledal sem Joano skozi kavarniško okno. Sedela je v družbi temnopoltega polizanega moškega. Nagibala sta se drug k drugemu in si šepetala. V prvem trenutku mi je šinilo v glavo, da bi vstopil in demonstrativno pokazal, kako malo se menim zanju, vendar me je zadržala bojazen, da bi se hote ali nehote osmešil. Sklonjene glave sem odtaval naprej. Trpel sem.

Joana me je potem pogledala v oči, se nasmehnila in mi naslonila glavo na prsi.

„Norček! To je bil pan Košalinski, znani šahist. Že zdavnaj sem se hotela naučiti šah, ti pa vendar ne šahiraš, nesrečni ljubosumnež!“

Zares nisem znal šahirati. Olajšano sem si oddahnil.

Joana je v zadnjem času močno zaposlena. Zdaj šivilja, zdaj to, zdaj ono. Hotel sem iti v Lažjenke, da bi si ogledala drevje, cvetje in živali, toda ona ni imela časa. Prav tega dne je imela uro iz romunščine, ki se je je začela pridno učiti zaradi skorajšnjega festivala romunskega filma. Tisto popoldne sem se peljal z avtobusom skozi Alejo Ujzadovsko. Na klopi sta sedela Joana in pan Košalinski. Lizala sta sladoled, on je nekaj risal

jo čimprej pobriše. „Upam, da bom kmalu spoznal tvojega... hočem reči, najinega otročička,“ je dejal in vstal. „Prosim, daj mi svoj naslov, nocoj bom...“ Pogledal je na uro. „Zdajle moram namreč...“ Imam zelo važen zmenek...“

Dekle je razumevajoče prikimala. „Rue Chamoionnet številka dvajset,“ je rekla. „Torej na svidenje danes zvečer.“

„Na svidenje zvečer,“ je ponovil Jean, potem pa je urno odšel. Šele na Bulvarju Sv. Mihaela se je ustavil in si obrisal pot s čela. Pa se je le srečno izteklo.

Ko je Jean urno odhajal, ni bil opazil, da se je klopici, na kateri je sedela lepota, bližal mlad moški.

Mladenič je s poljubom pozdravil dekle, nato pa je vprašal: „Kdo je bil to?“

Dekle se je nasmehnila. „Nekdo, ki se je s pomočjo prastare zvižče hotel seznaniti z menoj,“ je odvrnila.

„Toda jaz sem ga s še starejšo zvižčo pognala v beg.“

po zemlji s palico, ona pa se je smejala.

Spreletelo me je kot vroča prha. Joana me je potem zaskrbljeno gledala:

„S teboj se dogaja nekaj slabega. Ljubosumnost? Tako bo, da! Tudi sama postajam zaradi tega ljubosumna. Toda to, kar počenjaš, mi vliha skrb in strah. Kako le more prevzeti človeka ta neumni malomeščanski občutek! Ko sem šla na romunsko uro, sem srečala pana Košalinskega. Ali naj bežim pred človekom, ki me uči igrati šah? Pomiri se že vendar!“

Sram me je bilo, hkrati sem pa čutil olajšanje.

Deževalo je. Stopil sem v bar, da bi spil šilce žganja. Za mizico je sedela Joana s panom Košalinskim. Jedla sta, pila in se smejala. Takoj sem se neopaženo umaknil. Uro pozneje sta prišla ven in se držala pod roko. Sedla sta v kočijo z dvignjeno streho. Tekel sem za kočijo in dvakrat padel v lužo.

Za Joaninim oknom se je prižgala luč. Njena roka je zagrnila okno. Na zavesi so se začele risati čudne sence. Kakor da bi se rvala dva vaška fanta, potlej pa, kakor bi medved slačil hlače. V istem hi-

(Dalje na 8. strani)

DR. JAKOB SKET:

7

Miklova Zala

V take sanje o bodoči sreči je zazibala Almiro pod milim nebom razburjena domišljija. A kar naenkrat jo je vzdramil pasji glas. Spoznala je Miklovega Kastorja. Kakor da bi strele grom zadel na njeno uho, odskoči kvišku in pogleda z vrta skozi grmičje na plano... In glej, tamle mimo nje korakata Mirko in — Zalika. Zdaj je videla, da spremlja mladenič deklico, držeč jo za roko; zdaj je zopet čula, kako navdušena govori Zalika o svoji neskončni sreči in zvesti ljubezni do Mirka.

Ta prizor je razburil Almiro. Vsa zdvijana je hotela že skočiti za njima, iztrgati Mirka iz Zalinih rok, njej sami pa z ostrimi nohti razpraskati lice, a v tem trenutku jo zapustijo moči... deklica omahne na klop.

Ali kmalu ji pomaga notranja strast zopet na noge. Almira vstane in zapusti vrt. A ne da bi šla v hišo počivat, napravi se na pot proti Miklu. Streljaj daleč od vrta postoji pod košato lipo. Ondi se nasloni na deblo in pričakuje Mirka, ki se mora tod mimo vračati domov.

V kratkem je prižvižgal od Miklovih sem po polju veseli mladenič. Bil je Mirko. Almirine bistro oči so ga zagledale že od daleč. In ko je prišel blizu lipe, je stopila deklica pogumno kraj pota.

Mirko ni spoznal močne, v črno haljo zavite prikazni. Pozdravi jo v prvo, a ker ni odgovora, v drugo. Pa tudi na drugi pozdrav ne odgovori Almira. Še v tretje reče mladenič: Dober večer! A ker mu mirno stoječa prikazen tudi sedaj nič ne odgovori, stopi k njej, zgrabi jo močno za roke in vzklikne:

„Kdo si, ki tako pozno tukaj pohajaš in ne odgovoriš na moj pozdrav.“

V tem trenutku zdrsne deklici halja raz lice, mesec zasveti — in Mirko, ves prestrašen, spozna Almirin obraz. Kakor da bi ga piknil gad in mu globoko v srce zasadil strupene zobe, tako je v tem hipu odskočil mladenič, izpustivši Almirine roke. Kri mu je zastala, srce nehalo bti, glas mu je obtičal v grlu.

Tako je bila Mirka iznenadila ta čudna, nočna podoba. Lasje so ji vihrali okoli žarečega lica, oči so se svetile, kakor iskre v temni noči, in roke je vila, kakor v smrtnem boju, od same jeze in strasti. In zdaj prime, trepetajoča na vsem životu, z vso silo Mirkovo roko in reče:

„Ali me ne poznaš več, Mirko? — Jaz sem, jaz, tvoja Almira! Ona Almira, kateri si še danes obetal zvestobo in srečo!“

Mladenič je molčal, kakor da bi bil nem. Spomnil se je, da je res govoril ta dan z Almiro o svoji in njeni zvestobi. Čutil se je krivega in — molčal.

Ona pa nadaljuje strastno:

„In zdaj ne poznaš več svoje Almiro, one Almiro, ki žrtvuje tebi vse, srce in življenje? — Ti molčiš! Ali ti je res začarala oči ona svetohlinka, da ne vidiš zdaj več svoje prave prijateljice?“

Tě besede so bile mladeniču preveč. Kakor ljut lev se

zdaj vzdrami. Krčevito in z vso močjo zgrabi deklico za roke in reče s tresočim glasom:

„Govori, Almira! Kdo je ona svetohlinka? Kdo! — Ti sama, ti sama si tista hinavka, ki zapeljuje mladeniče in obrekuje poštene deklice.“

Vedi, da je od danes Zalika — moja nevesta in da postane — moja žena. Tako mi je velelo srce, in to je bila tudi najsrčnejša želja mojega sivolasega očeta.“

Pri teh besedah se Almira strese, kakor da bi jo groza izpreletela, in odvrne vsa razburjena:

„To ni res, to ni mogoče, Mirko! In če tudi misliš, da si zdaj govoril resnico, se motiš. Almira je močnejša — od tvoje neveste.“

Izgovorivši se oklene mladeniča z obema rokama. Toda Mirko se iztrga hipoma iz njenih rok in izgine v nočni tmini. Almira pa se zgrudi nezavestna na tla in obleži na hladni zemlji...

Medtem se je pokri'o karavanško pogorje s črnimi oblaki. Zvezde so izginile z neba, in mesec ni več razlival svoje blede svetlobe po valovitem žitnem polju. Sivo zidovje na Gradišču je bilo zavito v grozno temoto. Po vsej prirodi ni vladala smrtna tišina. Niti sove, niti druge nočne ptice ni bilo več slišati. Le tam pod lipo, na trdih tleh je vzdihovala Almira in govorila nerazumljivo sama s seboj, od šentjarske cerkve sem pa se je razlegal zamolklo doneč zvonov glas in naznanjal polnoči.

In zdaj, ob polnočni uri, ko se shajajo duhovi, je prisegla Almira pod milim nebom, da se hoče maščevati nad Mirkom in Zaliko. Na zemlji kleče je storila strašno obljubo v svoji črni duši: „Uničiti hočem Mirka, ako si več ne pridobim njegovega srca. Če ga ne morem sama imenovati

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 4. junija:
07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 5. junija:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Opera glasba.

TOREK, 6. junija:
09.30—10.00 Ljudska zabavna glasba
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 7. junija:
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Pesmi Otona Župančiča — Minute z ...

ČETRTEK, 8. junija:
13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Kdo je za koga? — Aktualna znanost.

PETEK, 9. junija:
09.15—09.30 M. Travnik: „Na Olševo“ (Šolska rad. oddaja za šolarje od 3. šolske stopnje naprej).
13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Kar po domače.

SOBOTA, 10. junija:
09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA 1. SPORED

NEDELJA, 4. junija: 15.50 Ko bi le znala kuhati — 17.00 Slike naše zemlje — 17.25 Calimero — 17.30 Wickie in močni možje — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami — 19.00 Avstrija v sliki ob nedeljah (Dunaj) — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Cikel: Ljudsko gledališče: Kaspar Brandner in večno življenje — 22.10 Sport — 22.20 Nočno branje — 22.50 Teologija v pogovoru: Caritas — 23.20 Poročila.

PONEDELJEK, 5. junija: 9.00 Am, dam, des — 9.30 To je Neapel — 10.00 Šolska televizija — angleško gledališče — 10.30 Ko bi le znala kuhati — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Rebel Jacqou — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Sport ob ponedeljkih — 21.05 Ceste San Francisca — 21.55 Poročila in šport.

TOREK, 6. junija: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Angleščina: The Bellcrest story — 10.00 Zračni pritisk — stisnjen zrak — 10.30 It's a great Feeling — 17.05 Am, dam, des — 17.30 Za lahko noč — 17.35 Nogometno svetovno prvenstvo: Italija — Madžarska — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Muppets-šov — 20.35 Svetovno prven-

stvo v nogometu: Mehika — ZR Nemčija, v odmoru: poročila — 22.30 Richard Wagner: Nibelungi v luči nemškega kazenskega prava — 22.25 ORF-studio s svetovnega prvenstva — 23.10 Svetovno prvenstvo v nogometu: Argentina — Francija.

SREDA, 7. junija: 9.00 Oddaja z mišjo — 9.30 Organizacija v gospodarstvu in upravi — 10.00 Šolska televizija: Ziljska dolina — 10.30 Imam dva očeta in dve materi — 16.30 Povodni mož — 16.55 Oddaja z mišjo — 17.25 Za lahko noč — 17.30 Svetovno prvenstvo v nogometu: Avstrija — Švedska — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Tiralica — uganka — 20.20 Johann — 21.55 ORF-studio s svetovnega prvenstva — povzetek iger dneva.

ČETRTEK, 8. junija: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00 Šolska televizija: Metode raziskavanja zgodovine — 10.30 Johann — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosimo za mizo — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 „Denkmalerieen“ — 20.20 Cikel ljudsko gledališče: Okno k polju — 22.25 Poročila in šport.

PETEK, 9. junija: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska televizija: Obiščemo razstavo Umetnost Donavske šole — 10.30 Klub seniorjev — 11.00 Ana Karenina — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje, trgi, muzikantje — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Zaznamba v aktu XY-nerešeno — 21.20 Argenti — 22.05 Sport — 22.15 Vroče zlato iz Caladora — 0.00 XY-nerešeno — 0.15 Poročila.

SOBOTA, 10. junija: 15.15 Na pomoč, sem minister — 19.35 Sportna abeceda — 17.05 Heidi — 17.30 Za lahko noč — 17.35 Nogometno svetovno prvenstvo: Francija — Madžarska — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Catarina Valente — Roberto Blanco — 22.00 Vprašanja kristjana — 22.05 ORF-studio s svetovnega prvenstva — povzetek iger dneva — 23.10 Prenos iz Argentine: Italija — Argentina.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 4. junija: 12.00 Mednarodni turnir seniorjev v tenisu — 14.00 Povzetek iger nogometnega svetovnega prvenstva prejšnjega dneva — 15.00 Formula 1 — Velika nagrada Španije — 17.00 Motocross — razred do 250 ccm — 18.00 It's a great feeling — 19.30 Munsterjevi — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 V lastni zadevi — 22.10 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 5. junija: 17.30 Zračni pritisk — stisnjen zrak — 18.00 Angleščina: The Bellcrest story — 18.30 Thaipusam — 19.30 Igramo na flavto — 20.00 Neki mož hoče navzgor — 21.05 Sternova ura — 21.55 Čas v sliki 2 — 22.25 Badlands.

TOREK, 6. junija: 17.30 Šolska televizija: Ziljska dolina — 18.00 Organizacija v gospodarstvu in upravi — 18.30 Znanje aktualno — 19.30 Vesele ob glasbi — 20.00 Imam dva očeta in dve materi — 21.25 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.00 Club 2.

SREDA, 7. junija: 16.00 Argentina: Povzetek iger prejšnjega dneva — 17.30 Šolska televizija: Metoda raziskavanja zgodovine — 18.00 Francoščina — 18.30 Ö 9 — Predarlška — 19.00 Velike bitke — 20.00 Teleobjektiv — 20.50 79 Park avenue — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Trailer.

ČETRTEK, 8. junija: 16.00 Argentina: Povzetek iger prejšnjega dneva — 17.30 Obiščemo razstavo: Umetnost Donavske šole — 18.00 Ruščina — 18.30 Bralna značka — 19.30 Spotlight — 20.00 Aviso — 21.20 Čas v sliki 2 s kulturo — 21.55 Club 2.

PETEK, 9. junija: 17.30 Kot gost pri H. C. Artmannu — 18.30 Portret — 19.30 Trailer — 20.15 Avstrijska ekspedicija v Andamane — 21.20 Pravi Dunajčan se ne potopi — 22.05 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.40 Gilbert Be-caud.

SOBOTA, 10. junija: 17.30 Teleobjektiv — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Pustolovščina divjačina — 20.00 Galerija — 20.15 Šolska doba — 22.00 Zapeljivka.

TV Ljubljana 1. SPORED

NEDELJA, 4. junija: 8.30 Poročila — 8.35 Za nedeljsko dobro jutro: Domači ansambli — 9.05 625 — 9.25 Rubežniki, nadaljevanka — 10.35 Robin Hood, serijska oddaja — 11.25 Mozaik — 11.30 Ljudje in zemlja — 12.30 Poročila (do 12.35) — Britanska enciklopedija, dokumentarni film, Okrogli svet, Mednarodno konjeniško tekmovanje v Lipici, Hanzekovičev memorial (altelika), Poročila, Sportna poročila, Nogomet: Španija — Avstrija, reportaža iz Buenos Airesa, Popotovanje Morica Augusta Benjovskega, TV nadaljevanka — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 S polno paro, nadaljevanka — 21.05 Prijepolje, oddaja iz cikla Karavana — 21.35 TV dnevnik — 21.50 Glasbena medigra — 21.55 Športni pregled — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 5. junija: 16.10 Kmetijska oddaja TV Beograd — 17.10 Poročila — 17.15 Vrtec na obisku: Razgibajmo se — 17.30 Serijski film (dokumentarni) — 17.55 Obzornik — 18.05 Da bomo laže odločali, izobraževalna serija — 18.20 Družbena samozaščita — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade (za JRT) — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 M. Kmecl: Lepa Vida ali primer svetega Ožbolta — 21.20 Kulturne diagonale — 22.00 TV dnevnik.

TOREK, 6. junija: 15.55 Poročila —

16.00 Atletska tekmovanja za Zorkov memorial — 7.30 Glasbena oddaja — 18.00 Obzornik — 18.10 Pisani svet — 18.45 Čas, ki živi — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Aktualna oddaja — 20.35 M. Dombrowska: Noči in dnevi, barvna nadaljevanka — 21.30 Glasbena oddaja — 22.05 TV dnevnik — 22.20 Glasbena medigra — 23.10 Buenos Aires: Nogomet: Argentina — Francija (prenos do 1.05).

SREDA, 7. junija: 16.45 Poročila — 16.50 Z besedo in sliko: Muca copatarica — 17.05 Bojevniki sonca — 17.30 Obzornik — 17.40 Mar del Plata: Nogomet: Brazilija — Španija, prenos — 19.35 Barvna risanka — 19.40 Cickak — 19.50 TV dnevnik — 20.20 Film tedna: Vstopi tretji svet, veliki Omar hrabri — 22.20 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 22.30 TV dnevnik — 22.45 Nogomet: Avstrija — Švedska, posnetek iz Buenos Airesa — 0.15 Poročila.

ČETRTEK, 8. junija: 17.20 Poročila — 17.25 Avtomobili in ljudje — 18.20 Obzornik — 18.30 Profesor Baltazar, risanka — 18.40 Mozaik — 18.45 Otroška serija — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Obleka, to sem jaz — 20.35 Kulturna oddaja — 21.15 Glasbena oddaja — 21.45 TV dnevnik.

PETEK, 9. junija: 17.15 Poročila — 17.20 Ne skrbite, tu smo mi — 17.35 Ostržek, serija — 18.00 Obzornik — 18.10 Slovenski ljudski plesi — 18.40 Mozaik — 18.45 Clovekovo telo, izobraževalna serija — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 21.05 Razgledi: Kaj pa jutri? (Kanadski mozaik) — 22.00 TV dnevnik — 22.15 R. Graves: Jaz, Klavdij, barvna nadaljevanka — 23.05 Poročila.

SOBOTA, 10. junija: 8.00 Poročila — 8.05 Profesor Baltazar, barvna risanka — 8.15 Z besedo in sliko: Muca copatarica — 8.30 Vrtec na obisku: Razgibajmo se — 8.45 Pisani svet — 9.20 Otroška oddaja — 9.50 Kaj so samoupravni splošni akti, oddaja iz cikla: Da bomo laže odločali — 10.05 Dokumentarna oddaja — 15.55 Poročila — 16.00 Jugoslovanski atletski pokal, prenos — 17.35 Obzornik — 17.45 Pet deklet na vratu, mladinski film — 19.15

Barvna risanka — 19.20 Cickak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Mož, ki je ljubil športe, barvni film — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Nastop ansambla City Rollers — 23.10 Buenos Aires: Nogomet: Italija — Argentina, prenos.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 4. junija: 8.55 Poročila — 9.00 Oddaje za JLA — 12.00 Poročila (do 12.05) — 15.40 Nedeljsko popoldne — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Celovečerni film (do 22.45).

PONEDELJEK, 5. junija: 17.30 Velika predstava na morskem dnu — 17.45 Dositejeve basni — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.15 Sodobni svet — 18.45 Mladi za mlade — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Sportna oddaja — 20.00 Izkušnje — 21.00 Poročila — 21.10 Feljton — 21.30 Celovečerni film (do 23.05).

TOREK, 6. junija: 16.35 TV dnevnik — 16.55 TV koledar — 17.05 Pionirski TV studio — 17.40 Mal del Plata: Nogomet: Italija — Madžarska, prenos — 19.35 TV dnevnik — 20.05 Aktualna oddaja — 21.00 24 ur — 21.20 Znanost — 22.05 Izviri (do 22.30).

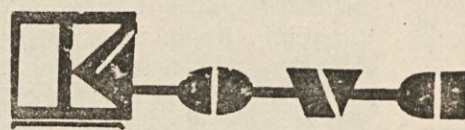
SREDA, 7. junija: 19.35 TV dnevnik — 20.05 Dokumentarna oddaja — 20.40 Mendosa: Nogomet: Nizozemska — Peru, prenos (do 22.40).

ČETRTEK, 8. junija: 17.15 TV dnevnik — 17.35 TV koledar — 17.45 Izobraževalna oddaja — 18.15 Grda racka, otroška oddaja — 18.45 Ali morda veste? — 19.30 TV dnevnik — 20.00 3-2-1... start — 23.30 Poročila (do 23.35).

PETEK, 9. junija: 17.45 TV dnevnik — 18.05 TV koledar — 18.15 Otroški spored — 18.45 Zabavno glasbena oddaja — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Na dnevnem redu je kultura — 21.00 Včeraj, danes, jutri — 21.20 Portreti — 21.50 Glasbena oddaja — 22.35 Knjige in misli — 23.05 Zabavno glasbena oddaja (do 23.55).

SOBOTA, 10. junija: 17.40 Mar del Plata: Nogomet: Francija — Madžarska, prenos — 19.35 TV dnevnik — 20.00 Beethoven: Fidelio, I. del — 21.00 Feljton — 21.30 24 ur — 21.40 Planine, dokumentarna oddaja (do 22.40).

*Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h*

po kuhinje!

**PODJERBERK —
ST. KATHREIN**
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

svojega moža, naj ga tudi nobena druga ne imenuje svojega!"

Strašna tema pokrije nato zemljo in nebo. Debel dež jame padati. Huda ploha se ulije. Šele ta vzdrami besno Almiro iz njenih zlobnih misli in jo žene pod varno streho domov.

Šesto poglavje

Drugi dan po kmetskem zborovanju na Gradišču so začeli vsi pridno gibati roke. Starci in mladeniči, žene in otroci so pomagali donašati, kar je bilo potrebno pri zgradbi. Od vseh krajev so dovažali kmetje kamenja in pesek, žene in otroci pa so stregli zidarjem. Najpoprej so popravili zidovje, nato pa so še zazidali nepotrebne vhode in razpoke. Gradišče je bilo v kratkem toliko utrjeno, da bi v največji sili dobro služilo v bran, in tudi cerkev sv. Jakoba je obdajal močan zid.

Medtem so od dne do dne prihajala razna poročila o Turkih. Nekateri so trdili, da so prvi njihovi oddelki že ob meji koroški; drugi so pripovedovali, da se Rožanom ni treba bati ničesar. Zakaj pri Kobaridu na Goriškem se jim je postavilo mnogo kristjanov v bran; tudi nihče ne more misliti, da bi mogli Turki priti na Koroško preko tako visokih gor, kakor so Julijske planine.

Med vsemi poročili je kmete v Rožni dolini najbolj tolažila vest, da so se blizu Trbiža pri Kokovem združili kmetje iz vse gornje Koroške.

Istega leta (1478) so se bili namreč kmetje iz gornje Koroške združili med seboj. To je bila ona glasovita „k m e t s k a z v e z a“, ki si je hotela z lastno močjo in

silo prisvojiti vse stare pravice, katere je nekdanj užival naš kmet na Koroškem.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Kakor božja šiba, so prišle nenadoma turške čete nad koroško deželo. Zdaj pa se kmetje niso mogli poganjati za svoje pravice, to je za staro pravdo, temveč so morali gledati, kako si bodo rešili posest in življenje pred turškimi krvočelniki. Zatorej so se vsi zavezniki utaborili pri Kokovem blizu Trbiža, pričakujoč ondi krutega sovražnika.

Zbranih je bilo okoli tri tisoč kmetov. Njih vodja se je imenoval Matjaž.

Ta vest je prebivalcem v Rožni dolini dajala veliko poguma in upanja. Mnogo jih je že hotelo opustiti dosedanje delo na Gradišču in v Podgradu, zlasti ker so imeli veliko opravila na polju. Ali oče Serajnik jih je pregovoril, in Rožanje niso prenehali z delom, dokler ni bilo vse pripravljeno v bran.

Na treh mestih so se imeli kmetje utaboriti in braniti. Sklenili so, da spravijo na Gradišče in v tabor pri cerkvi sv. Jakoba hrano in živež in vse, kar je bilo treba skriti pred sovražnikom, kakor vozove, najpotrebnejšo hišno opravo in obleko. Tudi živino so spravili v varnost. Vole in teleta so pognali na visoke planine, za krave pa so pripravili hleve v taborih. Te jim naj dajejo mleka, ako bi Turki dalje časa oblegali njih tabore. Dragocenosti in denar, kar ga še kdo ima, pa naj vzame vsakdo sam s seboj ali pa ga naj zakoplje v zemljo in nasiplje kamenja nanj.

Najboljše skrivališče je bilo v karavanskih gorah pod Rožčico, ondi, kjer hodijo preko nje na Kranjsko. Tu je izdolbena v pečino velika votlina. Prihod je strm in samo od ene strani, pa tako ozek, da morejo ljudje le posamezno

drug za drugim priti do nje. Kdor se je ondi skrival, temu niso mogli Turki do živega. Treba je bilo le pri votlini sprožiti veliko skalo in jo zagnati na pot, ki je vodil navzgor. Ta bi pobila gotovo vsakega, kdor bi se približeval. Tu bi se bili lahko vsi Rožanje ubranili turškega napada, a žali-bože, prostora je bilo kvečjemu za sto ljudi.

Kmetje so torej odločili, da spravijo v njo največji svoj zaklad, to je žene in otroke, sivolase starčke in bolnike. Vse drugo mora na Gradišče ali v tabor pri cerkvi sv. Jakoba.

To so bile določbe za vso okolico.

Pri živahnem in trudapolnem delu je prvih štirinajst dni kar hitro preteklo. Vsak, bodisi mlad ali star, moški ali ženska, je pomagal po svoje pri tem delu za občni blagor vse Rožne doline.

Na tretjo nedeljo je povabil zopet oče Serajnik najodličnejše kmete na posvetovanje. Kakor prvikrat, so došli tudi ta dan v obilnem številu. Tudi Mirko je prišel s svojim očetom. Najpoprej si skupno ogledajo utrjeno Gradišče. Nato odločijo, katera mesta se morajo najbolj stražiti, in naposled si izvolijo več vodij za posamezne oddelke in stolpe na Gradišču.

„Zdaj nam je pa še treba glavnega poveljnika, Rožanje,“ se oglasi po volitvi Strelec. „Kar je človeško telo brez glave, to bi bila tudi naša posadka brez poveljnika. Posamezne vasi imajo svoje vodje, kakor naše truplo razne ude. Ali glava je in ostane vedno najimennitnejši del, ki določuje s svojo pametjo, kaj naj počenjajo razni udje človeškega trupla.“

(Dalje prihodnjič)

Nogomet: sodnik premagal SAK

V nedeljo sta se pomerila SAK in moštvo iz Annabichla, ki je aspirant za koroško spodnjo ligo.

Vsak je pričakoval napeto in lepo igro, vendar je bil kmalu razočaran. Zato je poskrbel sodnik Rupitsch, ki je že znan, da na tekmah SAK žvižga neobjektivno.

Igralci iz Annabichla so kmalu povedli na 1:0. Nato pa je sledil „junaški poseg“ sodnika Rupitscha v potek igre. Sodnik na liniji je namreč dvignil zastavico, ker je

enajstmetrovko, čeprav se je Hribar samo branil, čeprav sta oba stala ob šestnajstmetrski črti, čeprav žoga še ni bila v igri. Seveda so povedli nasprotniki s pomočjo sodnika na 3:0.

Pred polčasom so igralci SAK zmanjšali rezultat na 3:2. Bili so najmanj enako dober nasprotnik. Drugi polčas so z vso močjo pritiskali SAK-ovci na nasprotni gol, ki pa ni hotel pasti. Prevelika živčna obremenjenost, katero je povzročil sod-

pokazal na enajstmetrovko in se režal na vsa usta. Stalo je 5:2. Igralci SAK so resignirali in sledil je še šesti gol. Poudariti pa je treba, da so imeli napadalci SAK izredno smolo. Krnič je enkrat zadel prečko, dvakrat pa zgrešil gol za ped. Velikov strel z glavo pa je nesrečno zletel ravno na vratarja.

● Čudimo se, zakaj vodstvo SAK
● ob taki zavestni diskriminaciji
● ne odpokliče svojih igralcev z
● igrišča. Že po 2. голу nasprot-
● nika bi morali igralci takoj za-

● pustiti igrišče. Tako daleč, da
● bo sodnik oziroma Koroška no-
● gometna zveza odločala, kdaj
● in kje bo zmagal SAK, pa še
● dolgo nismo. Za pravice se bo
● treba bolj boriti tudi na igrišču.
● Jasno pa je, da bi bila SAK-u
● velika podpora, če bi obiskova-
● lo njegove tekme več navijačev.
● Ravno zdaj je treba, da sprem-
● lja čim več ljudi, čim več svoj-
● cev in prijateljev SAK sloven-
● ske nogometne, ko jih „nosijo“
● spredaj in zadaj.

SAK igra v nedeljo, 4. junija 1978 v Kamnu proti:

SAK II — Kamen II ob 14.30.

SAK I — Kamen I ob 16.15.

Akademija: dijaki so pokazali ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

sodelovanje ne ostane enkratna gesta, temveč trajen znak povezave obeh šol. To povezavo je treba še bolj gojiti ter izgraditi v interesu obeh šol in vse slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Kajti vse premalo se je delo slovenskih šolskih sester doslej cenilo v javnosti.

Danica Čertov je z „Učenjakom“ ob spremljavi kitare pokazala svoj trubadurski talent.

Publiki močno prikupil se je tudi mladinski zbor pod vodstvom dr. Antona Feiniga. Predvsem spremljava z Orff-instrumenti (Jožko Pack, Maksimilijan Sima, Martina Žagar in Hanzli Wuzella) je ugajala. Ansambel Drava, ustanovljen pred dobrimi tremi leti, se je v tem sestavu poslovil od obiskovalcev akademije. Kajti dva člana letos maturirata. V letih svojega obstoja se je ta ansambel povzpел na lepo kvalitativno raven. Nastopi na številnih odrih — tudi v inozemstvu — so prav tako spričevalo priljubljenosti te skupine.

Predvsem tritonska balada „Pastirček“ je ugajala pri nastopu zbora dijakin in dijakov 3. a raz-

reda (vodstvo Jožko Kovačič). Dva negrospirituala mešanega mladinskega zbora ter skupna pesem vseh nastopajočih zborov „Po jezeru bliz Triglava“ so zaključili letošnjo akademijo, ki je bila uspešna tako po nivoju posameznih točk kakor tudi po njihovi izbiri: posrečen kompromis med „od vsakega nuditi nekaj“ in sporedom, zlitim v celoto, brez maratonskih ambicij.

Prof. Jožko Kovačič, Ciziganov učenec, je bil motor akademije — kakor svojčas njegov prednik. Preostane omeniti še ostale (bilo bi jih lahko več) profesorje, ki so pripomogli k dobremu poteku prireditve: Scene je pripravil prof. dipl. inž. Janez Oswald, v ozadju pa sta se gibala še prof. Franc David ter prof. Jože Wakounig, ki sta skrbela za tehnični potek.

V prostorih pred dvorano pa so dijaki pripravili razstavo lastnih ročnih del. Dobiček iz te prodajne akcije bo služil podpiranju socialno šibkih dijakov. Lepa in hvalevredna akcija, saj pomaga k temu, da bo obisk Slovenske gimnazije tudi v prihodnje možen za vse sloje brez nepremostljivih ovir.

Moštvo „pod 21“ SAK. Desno sekcijski vodja Blaž Kordež, levo trener Dragan Rogič.

bila žoga že v outu, igralci SAK so obstali, vendar nasprotni igralec je kljub temu podal žogo svojemu soigralcu blizu šestnajstmetrovke, od koder je ta direktno ustrelil na gol. Vrtar Malle se ni zganil, ker je stranski sodnik držal zaradi outa zastavico v višino. In v začudenje vseh — igralcev, obeh stranskih sodnikov in gledalcev — je dal sodnik gol! Dal je gol, čeprav je bila žoga prej čisto jasno v outu! A še ne dovolj. Kar nato je bil kot za nasprotnika. Nasprotnik s sedmico je parkrat odrinil za vse vidno Hribarja z rokami od sebe, Hribar se ni pustil, in kratko sta se sem in tja porivala. Naenkrat pa sodnik zažvižga in da

nik, je imela za posledico agresivno igranje in nekoncentracijo predvsem obrambe SAK. 4. gol za Annabichl je padel nepotrebno. Sodnik Rupitsch pa se je moral še enkrat izkazati. Pandel je naredil prekršek tik pred šestnajstmetrskim prostorom, sodnik pa je kar

LEPENA

(Blagoslovitev novega križa pri Hirtlnovih)

V torek, 29. maja, so se zbrali sosede, znanci in prijatelji Hirtlno-ve družine, da opravijo predzadnjo majniško pobožnost. Niso pa bile to navadne šmarnice, ampak veliki praznik pri Hirtlnovih. Kaplan Leopold Zunder je prišel blagosloviti novi križ. Po blagoslovu križa so se podali v hišo k Hirtlnovim in tam opravili majniško pobožnost. Po rožnem vencu in petih litanijah je kaplan Polde Zunder še povedal nekaj primernih besed. In nato so se še pokrepčali z dobro malico in kapljico. Wajdlnov oče je pa kar intoniral po domače, da je bilo veselje. Mihi Kuhar pa je poskrbel za smeh, saj je imel spet nekaj čisto novih vicov — niti en dan starih. Da, tukaj se držijo stari običaji, kot je to bilo včasih, da opravljajo šmarnice po večerih zmeraj pri drugem in da pridejo sosede skupaj in se še marsikaj pomenijo. Marsikateri vasi bi takšne večere lahko priporočali, da bi se sosed s sosedom malo pomenil. Navzoči na slavnosti so bili tudi župan Lubas in trije občinski odborniki — Kuhar, Hajnžič in Nečemar. Hirtlnovi družini prav lepa hvala za lepi večer in da bi se še večkrat vsi skupaj srečali pri njihovem novem križu!

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglašnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužel Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Prvi letošnji

MOLITVENI SHOD
ZA DUHOVNE POKLICE

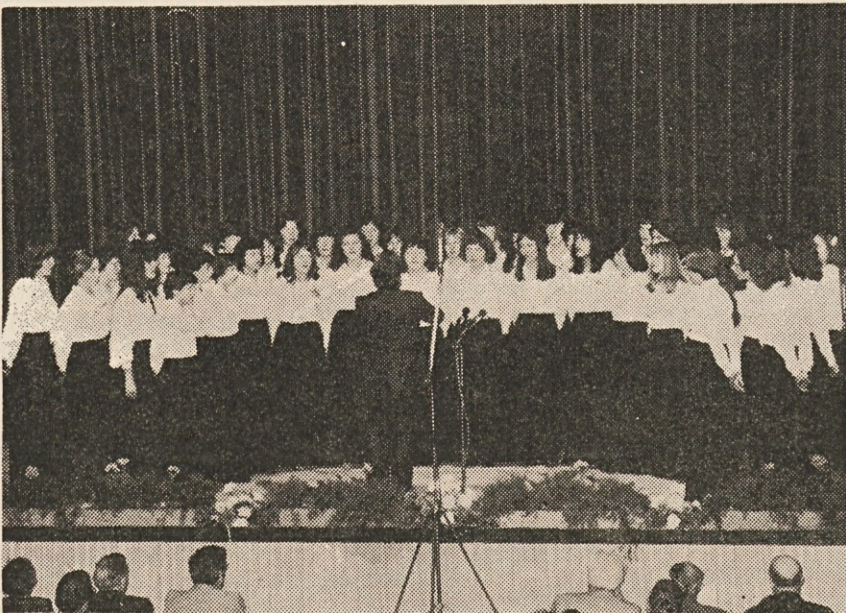
bo v torek, 13. 6. 1978, ob 19. uri na Otoku (Maria Wörth)

Spored:

Ob 19. uri rožni venec in spoštevane priloge, nato somaševanje s pridigo in pete litanije.

Pridiguje žpk. Andrej Karicelj. Verniki iz sosednjih župnij prisrčno vabljeni!

● USA-FIRMA išče za nastop v
● Evropi osebo z znanjem angle-
● ščine, slovenščine in nemščine
● za pomoč pri korespondiranju.
● Ponudbe na uredništvo NT.

Zelo je publika odobraval odločitev, da sodeluje na akademiji tudi deklinski zbor gospodinjske šole iz Šentpetra pri Šentjakobu (zgoraj). Prof. Maja Kupper ni le naštudirala plesu, ampak tudi pripravila kostume.

Darujte za žrtve političnih procesov!

Spoznali so nacista F. G. Wagnerja

V Braziliji so na nekem srečanju bivših nacistov spoznali bivšega nacističnega krvnika Franz Gustav Wagnerja, ki je bil svojčas namestnik komandanta koncentracijskega taborišča Treblinka ter KZ-a Sobidor na Poljskem. Kot je dejal šef židovskega dokumentacijskega centra inž. Wiesenthal, ima Wagner na vesti četrtilijona življenj — večinoma Židov. Medtem so tri države — Izrael, ZR Nemčija ter Avstrija — (Wagner je rojen Avstrijec), ki imajo možnost, da bi jim bil izročen Wagner. Izrael je že stavil prošnjo za izročitev, Avstrija „še proučuje“ možnosti.

Wagnerja sedaj zadržujejo policijske oblasti, dokler ne bo stoodstotno identificiran. Vojni zločinec, ki je danes star 67 let, je menda leta 1950 dopotoval s sirsrim potnim listom v Brazilijo. Na neki fotografiji z omenjenega srečanja nacistov so ga spoznali Wiesenthal in neki bivši interniranec v KZ-u. Wagner sam priznava, da je deloval v KZ-u, toda „gradil je le hiše za osebe ter stanovanja za Žide“.

Komu bodo vojnega zločinca Wagnerja res izročili, se še ne da povedati. Toda upati je, da ne Avstriji. Kajti tukaj je vzdušje že takšno, da take ljudi zasleduje javnost z razumevanjem, če ne s simpatijo. Na avstrijskih tleh Wagner ne bi imel računati z obsodbo. Češ, kaj bomo pogrevali preteklost — in on je „storil le svojo dolžnost“.

Ljubosumnost

(Nadaljevanje s 6. strani)

pu je ugasnila luč. Pričakoval sem, da bosta takoj prišla ven oba ali pa vsaj on sam. Toda minilo je četrte ure, pol ure, dve uri, tri, štiri in nihče ni prišel ven, le nekajkrat se je za krajši čas prižgala luč.

Nisem šel v službo, nikamor nisem šel. Ves dan sem ležal v postelji in premišljal, kaj naj storim. Da bom oba mahnili po gobcu, je bilo povsem zanesljivo, vprašanje je bilo samo, ali bi pana Kašalinskega usekal z golo roko ali pa s šahovsko škatlo in s posmehljivo pripombo, da se mi zdi škoda mazati roke.

Neznansko sem trpel. Privid bližnjega maščevanja mi je prinašal le slabotno tolažbo.

Odprla so se vrata. Joana je prišla. Pogledala me je.

„Si še vedno v postelji? Ali si znorel?“

„Joana! Vse vem. Pri tebi je bil sinoči pan Košalinski.“

„Bil je. In kaj potem?“

„Joana!“

„Sinoči je bil pri meni pan Košalinski. Igrala sva šah. Ali znaš šahirati? Ne znaš.“

„Šah? Zakaj, za vraga, pa sta utrnila luči?“

„Ker se nama je bleščalo.“

Jo, kako mi je odleglo, ko sem slišal te besede! Zakaj sem tako trmasto dovoljeval, da me je slepila zmešnjava drobnih občutkov? Čemu sem bil v zaslepljenosti ne-nehoma smešen?

Na srečo je bila Joana nenavadno živahna in čudovito razpoložena. Uspelo mi jo je spraviti v dobro voljo. Vse sem obrnil v šalo.

Berite in širite „nt“!